

Az írat elektronikus íratról
készített másolat
2022 MÁRC 16.

Alkotmánybíróság részére

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma útján 2022 MÁRC 16.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

mint indítványozó jogi képviselőm dr.

Bajusz Krisztina Ilona ügyvéd

útján

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg, tekintettel arra, hogy a jelen alkotmányjogi panasszal támadott döntés az Alaptörvény

XV. cikk (1), (2) és (5) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik;

II. cikkben deklarált emberi méltóság sérthetatlensége - önrendelkezési jog korlátozásának tilalmába ütközik;

XII. cikk (1) és (2) bekezdésben biztosított munkához való jogot sérti;

XVII. cikk (1) bekezdésben foglalt együttműködési klauzulát sérti, valamint a

XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírói eljáráshoz való jogot sérti.

Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása a 2. pontban kerül részletezésre fejezetekre bontva.

- I. fejezet az Alaptörvény XV. cikkben megfogalmazott hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközést indokolja;
- II. fejezet szerint megvalósult az Alaptörvény II. cikkben biztosított emberi méltóság sérthetatlensége - önrendelkezési jog korlátozásának tilalma;
- III. fejezetben kifejtésre kerül a munkához való jog sérelme és az O) cikkben megfogalmazott állampolgári kötelezettség teljesítésének ellehetetlenítése; az emberi méltóság sérelme, a törvény előtti egyenlőség figyelmen kívül hagyása, együttműködési kötelezettség elmulasztása;
- IV. fejezet az Alaptörvény XXVIII. cikkben meghatározott tisztességes bírói eljáráshoz való jogot hiányolja (ezen belül az indokolt bírói döntéshez való jog, a jogorvoslat hiánya, a kielégítő tájékoztatáshoz való jog sérelme valamint a téves jogszabály alkalmazása miatt előállt lényeges eljárási hiba és az ezáltal okozott többszörös alapjog sérelem)
- V. fejezetben indoklásra kerül, hogy a felülmérlegelés tilalmába ütközően sérült a „közvetlenség” nem kodifikált, eljárásjogi szabályokból levezetett elve, s ezzel megvalósult az előzőekben említett összes alapjogi sérelem.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK MUNKÁÜGYI KOLLÉGIUMA 3.	
FŐLAJSTROMSZÁM	
KEZDŐFÜLLET	
Postán/Gyűjtőládába/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-írat	
2022 MÁRC 16.	
PÉLDÁNY:.....	IV.....
MELLÉKLET:.....	KÖZTÜK:.....
FŐLAJSTROMSZÁM:	

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 00834 - 0 / 2022	
- önrendelkezési jog	
Erkezett: 2022 MÁRC 28.	
Kezelőiroda:	
10 db	lu'

Kérem továbbá a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmánybírósági panasszal támadott döntés, azaz a Kúria Mfv.IV.10.094/2021/4. szám alatti ítéletében foglaltak végrehajtását az Abtv. 53.§ (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggeszteni szíveskedjen.

Kérelmem indoklásaként az alábbiakat adom elő:

1. a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése

Tényállás:

Felperes 2013. július 1. napján létesített munkaviszonyt az alperes jogelődjével, [REDACTED] biztonsági vezető munkakörben. A [REDACTED] 2016. december 31. napján jogutódlással megszűnt, jogutódja az alperes lett. Az alperesi jogutódlást követően a felperes részére csupán hat hónappal később adták át a munkaszerződés módosítást több hónapra visszamenőleges dátumozással és munkaköri leírás nélkül. Ezt a felperes munkavállaló szóvá tette és kérte a szerződéshez tartozó munkaköri leírást, még mielőtt aláírná az új munkaszerződést. Két héttel később erre reagálva az alperes – látszólagos intézkedésként – felajánlott egy „nyilvántartási munkatárs” beosztást a felperesnek, amelyet a felperes az abban meghatározott irreális elvárások miatt, a munkakör nyilvánvalóan kreált voltára, elkészttségére és nem valós tartalmára tekintettel elutasítani volt kénytelen, amire válaszul az alperes megszüntette a felperes munkaviszonyát.

Pertörténet:

- elsőfok

Felperes 2017. július 19. napján munkaviszonyának jogellenes megszüntetése okán peres eljárást kezdeményezett az alperesi munkáltató ellen. Az ügyben elsőfokon a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 72.M.2127/2017/37. szám alatt hozott ítéletet, amelyben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Mindemellett az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére átalánykártérítés címén 7.400.000.-Ft-ot, azaz hétmillió-négyszázezer forintot, valamint elmaradt munkabér címén 4.798.128.-Ft-ot, azaz négy millió-hétszáz kilencvennyolcezer-százhuszonnyolc forintot, illetve cafeteria címén további bruttó 331.667.-Ft-ot, azaz háromszázharmincegyezer-hatszázhatvanhét forintot.

Az elsőfokú bíróság ítéletében arra a megállapításra jutott, hogy a felperesnek felajánlott munkakör csupán látszólag felelt meg az alperes munkakörfelajánlási kötelezettségének, hiszen a felperesnek felajánlott nyilvántartási munkakör – elnevezésében és a csatolt munkaköri leírás alapján sem – nem felelt meg a felperes gyakorlati tapasztalatának, végzettségének és képességeinek, hiszen a felajánlott munkakör csupán érettségivel, középfokú végzettséggel is elvégezhető, míg a felperes három felsőfokú végzettséggel, három középfokú nyelvvizsgával, valamint jelentős szakmai tapasztalattal rendelkezik. A látszólagos munkakör felajánlás az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltak szerint szemben áll a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével, amely a felperes jogos érdekeinek csorbítását eredményezte. Az elsőfokú bíróság döntésekor továbbá azt is figyelembe vette - többek között az átalánykártérítés mértékének megállapításakor – hogy az alperes a felperes jogviszonyát védett korban szüntette meg, hiszen felperes a munkaviszonyának megszüntetésekor 61 éves volt.

- másodfok

Ezt követően az alperes fellebbezésében kérte a Fővárosi Törvényszéket, mint másodfokú bíróságot, hogy az elsőfokú bíróság 72.M.2127/2017/37. szám alatti ítéletét változtassa meg akként, hogy a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.339/2019/5. szám alatti végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, csupán arra tekintettel, hogy – a másodfokú bíróság álláspontja szerint – az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási tájékoztatást teljes mértékben nem adta meg a feleknek, illetve téves bizonyítási tájékoztatást adott, valamint eltért az 5/2017. (XI.28) KMK vélemény 3. pontjában meghatározott bizonyítás sorrendjétől, amelyet lényeges eljárási szabálysértésnek minősített. Egyúttal megállapította, hogy ha a felajánlott munkakör nem létezik, nem valós, úgy az alperes nem teljesítette munkakör-felajánlási kötelezettségét, azaz a felmondás indoka valótlan.

- megismételt elsőfok

A másodfokú bíróság kitanításának megfelelően a megismételt elsőfokú eljárásban eljáró Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 5.M.70.109/2020/9. szám alatt hozott ítéletet. A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek átalánykártérítés címén 20 havi, 14.800.000.-Ft-ot, azaz tízennégymilliónyolcszázezer forintot, ezzel jelentős részben eleget téve a felperes elsődleges kereseti kérelmének. A megismételt elsőfokú eljárásban a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma a felperesnek felajánlott munkakör valós, kreált jellegét a jogellenesség körében vizsgálta, ezzel eleget téve a másodfokú bíróság kitanításának. Itt az eljáró bíróság azonban ismét megállapította a felperes munkaviszonyának jogellenes megszüntetését.

A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma által 5.M.70.109/2020/9. szám alatt hozott ítélete ellen az alperes ismételten fellebbezéssel élt, amelyben elsődlegesen kérte az ítélet megváltoztatását a felperes keresetének elutasításával, másodlagosan pedig a felperesnek megítélt átalánykártérítés összegének jelentős csökkentését.

- jogerős másodfok

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az alperes fellebbezését nem találta alaposnak, így az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A két elsőfokon eljáró, valamint a két másodfokú eljárásban eljáró bíróság is arra a következtetésre jutott, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetése jogellenes volt, az ítéletek tekintetében szinte csak a megítélt átalánykártérítés mértéke különbözik, amely teljes egészében a bíróság mérlegelési jogkörébe esett.

Itt szeretném megjegyezni, hogy a felperes részére megítélt összegek között sincs jelentős eltérés, hiszen az elsőfokon megítélt átalánykártérítés, elmaradt munkabér és cafetéria címén megítélt összegek összeadásával hasonló összeget kapunk, mint a megismételt elsőfokú eljárásban megítélt átalánykártérítés összege, így az alperes azon hivatkozása is, amely szerint

a két elsőfokú eljárásban megítélt összegek között jelentős különbség lett volna, teljesen megalapozatlan.

A fentebb kifejtettekből is arra lehet következtetni, hogy a tényállás az eljáró bíróságok által megfelelően feltárt, amelyből az eljáró bíróságok lényegében ugyanazt a következtetést vonták le, hiszen több alkalommal egyezően megállapításra került, hogy a felperes munkaviszonya jogellenesen került megszüntetésre. Az ügyben új tény vagy körülmény nem merült fel, valamint a Pp. 275. § (4) bekezdése szerinti jogszabálysértés sem merülhet fel, amely megalapozhatná a korábbi ítéletek felülvizsgálatát, különös figyelemmel arra, hogy elsőfokon, a megismételt elsőfokú eljárásban, valamint másodfokon is a felperesnek kedvező ítélet született, amely egyértelműen azt mutatja, hogy a felperes kereseti kérelme megalapozott volt és a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.308/2020/8. szám alatti ítélete helyes.

- felülvizsgálat

Alperes elsődleges felülvizsgálati kérelmének jogalapjaként a Pp. 275.§ (4) bekezdésében foglaltakat jelölte meg, amely szerint *„Ha a határozat - a (3) bekezdésben foglalt eljárási szabály megsértésének kivételével - jogszabályt sért, a Kúria a jogerős határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és ha a döntéshez szükséges tények megállapíthatók, helyette, illetve az első fokú határozat helyett a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hoz, egyébként az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.”*. Alperes - alapvetően téves – álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.308/2020/8. számú ítélete ellentétes a Pp. 221. § (1) bekezdésével, a Pp. 253. § (2) bekezdésével, valamint az Mt. 6. § (1) bekezdésével, illetve 66. § (4)-(5) bekezdésével, továbbá a Kttv. 193.§ (5) bekezdésével is, azonban a nevezett ítéletet nyilvánvalóan minden hivatkozott jogszabályi rendelkezésnek megfelel.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően járt el, hiszen ítélete indokolásában röviden összefoglalta az ügy tényállását megjelölve a vonatkozó bizonyítékokat, illetve jogszabályhelyeket is, valamint megjelölte azokat a körülményeket, amelyeket a bizonyítékok mérlegelése során irányadónak vett és azokat is, amelyeket nem talált bizonyítottnak.

A Pp. 253.§ (2) bekezdése szerint *„Ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a másodfokú bíróság ezt helybenhagyja, ellenkező esetben az elsőfokú bíróság ítéletét egészben vagy részben megváltoztatja, illetőleg közbenső ítéletet vagy részítéletet hoz.”*. A hivatkozott jogszabályi rendelkezésnek teljes egészében megfelel a felülvizsgálattal érintett végzés, hiszen a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben helyesnek találta, erre tekintettel azt helybenhagyta. Érthetetlen tehát az alperes arra való hivatkozása, amely szerint a felülvizsgálattal érintett végzés a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltakkal ellentétes.

Szeretném továbbá megjegyezni, hogy a Fővárosi Ítéltábla ítélete nem ellentétes az Mt. 6.§ (1), valamint a 66. § (4)-(5) bekezdéseivel sem, éppen az alperes eljárása állt szemben a hivatkozott jogszabályhelyeken foglaltakkal. Továbbá a Kttv. 193. § (5) bekezdése szerint is megfelelően járt el a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma akkor, amikor 20 havi munkabérnek megfelelő összegű átalánykártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

Alperes fellebbezésében tévesen azt állította - valamint a felülvizsgálat iránti kérelmét is jelentős részben erre alapította - , hogy a felperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének a megismételt elsőfokú eljárásban arra vonatkozóan, hogy a felperes részére felajánlott munkakör kreált volt. Ezzel szemben felperes az 5.M.70.109/2020. szám alatt folyamatban volt eljárásban, valamint a korábbi eljárások során a felajánlott munkakör kreált voltát megfelelően igazolta.

Felperes első alkalommal a jogutódlást követően hat hónappal kapott munkaszerződés módosítást az alperestől több hónapra visszamenőleges dátumozással, munkaköri leírás nélkül. Alperes csak a felperes többszöri kérésére, két héttel később adott át egy láthatóan sürgősséggel összeollózott munkaköri leírást, amely két különböző osztály felügyelete alatt végezhető feladatokat tartalmazott, ennek ellenére a felperes felettes vezetőjeként csupán az egyik osztály került megnevezésre, azonban az alperesnél hatályos SZMSZ szerint a munkaköri leírásban meghatározott feladatok jelentős részének elvégzése egy másik osztályhoz tartozott.

A korábbi eljárások során az alperes is elismerte, hogy sem a felajánlást megelőzően, sem azt követően – az eltelt négy év alatt - nem töltött be senki olyan munkakört az alperes munkáltatónál, amelyet a felperesnek felajánlottak. Továbbá a felperesnek átadott munkaköri leírásban foglalt feladatok többsége csak a Kttv. hatálya alatt végezhető, míg a felperesnek az Mt. hatálya alá tartozó munkaviszonyt ajánlottak fel, ami szintén alátámasztja azon felperesi állítást, hogy a felajánlott munkakör kreált volt.

A felajánlott munkakörrel kapcsolatban okiratilag is bizonyítást nyert a per során, hogy a részletes munkaköri leírásban keveredtek a kizárólag Kttv. hatálya alatt végezhető feladatok (pl. tárca képviselő, tárcaközi szakértői munkacsoportban való szakértői részvétel, kormányülések előtti miniszteri vagy közigazgatási államtitkári értekezletek előkészítő anyagainak összeállítása, védelmi ágazati stratégia kidolgozása, elemzések készítése, ágazati feladatok szabályozása, minisztériumi intézkedések előkészítése, miniszteri utasítások kidolgozása, NATO veszélyhelyzeti testületeivel és Magyar Honvédséggel, Katasztrófavédelem Országos Parancsnoksággal kapcsolattartás, stb.) az Mt. által végezhető feladatokkal. (pl. portaszolgálattal és az objektum biztonsági szolgálataival való kapcsolattartás, üres parkolóhelyek nyilvántartása, belépőkártyák kiadása és a beléptető rendszer felügyelete, stb.) Különösen szembetűnő, hogy egy egyszerű nyilvántartási munkatárstól, munkavállalótól hogy követelhetnek meg kodifikációs munkát és tárcaközi-, vagy nemzetközi képviselőt esetleg mélyreható elemzéseket, miközben az udvari parkolóban felügyeli a parkolási rendet. A munkaköri feladatok keveredésével kapcsolatban a felperes az előkészítő iratokban, és a bíróságok az ítéletekben többször rámutattak, hogy a két jogszabály (Mt. – Kttv.) e tekintetben egymás között nem átjárható. Szinte minden egyes alkalommal beidézésre került a Kttv. 8. § (1) és (2) bekezdése:

8. § (1) A közigazgatási szerv közhatalmi, irányítási, ellenőrzési és felügyeleti hatáskörének gyakorlásával közvetlenül összefüggő, valamint ügyviteli feladat ellátására kizárólag kormányzati szolgálati, illetve közszolgálati jogviszony létesíthető. A közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszter a közbeszerzések felügyeletével kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős és az azt támogató foglalkoztatottak munkaszerződés keretében történő alkalmazását engedélyezheti.

(2) Megbízási, vállalkozási, illetve munkaszerződés nem köthető olyan feladat elvégzésére, amelyre csak kormánytisztviselői, köztisztviselői kinevezés adható.

Ennek ellenére az alperes nem látta be, hogy miért értékelték ezt a hátrányára a jogerős ítéletben a bíróságok. Végig azt hangoztatta, hogy a munkavállalói munkatárs és a köztisztviselői referens között semmi különbség nincs, csupán elnevezésükben különböznek egymástól.

Az alperes kezdetbeni tagadása után, mely szerint az egyoldalú felmondás idején nem volt betölthető állás, - a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság felhívására - a felperes bizonyítékként becsatolt egy több tucat meghirdetett álláspályázatot tartalmazó listát, amiből kiderült, hogy a munkáltató az adott időszakban számos olyan álláspályázatot írt ki, amelyre a felperes végzettsége, képzettsége és tapasztalata alapján alkalmas lett volna. Ezekben megjelölte azokat a - pályázati kiírás szerint - munkaviszonyban betölthető pozíciókat amelyeket szívesen elfogadott volna még akkor is, ha azok betöltéséhez alacsonyabb végzettség is elegendő volt. Ezek többsége az akkor induló Tengelysúly mérő rendszer (TSM) beüzemeléséhez, működtetéséhez toborzott munkaerőt.

A listán a felperes által mintegy mellékesen megjelölésre kerültek olyan pozíciók is, amelyek csak kormányzati-, közszolgálati jogviszonyban voltak betölthetők mondván, hogy az ott meghatározott követelményeknek is megfelelt volna a felperes, hiszen több diplomája és több nyelvvizsgálója mellett még közigazgatási szakvizsgával rendelkezik és a Közlekedési Hatóság előtt éppen az alperes munkáltatónál dolgozott kormánytisztviselőként a Miniszteri Kabinetben legutóbb adatvédelmi felelősként. (Ennek a későbbiekben ott lesz jelentősége, hogy a Kúria csak ezt a mellékesen tett megjegyzést - a kormányzati szolgálati jogviszony alkalmazási lehetőségének felvetését - vette figyelembe a felperesre nézve marasztaló döntésénél.)

Mindezek ellenére - mint ahogy arra a jogerős döntés rámutatott - az alperes egy kreált munkakört ajánlott a felperesnek, amelyet a korábban részletezett okokból nyilvánvalóan méltatlannak és jogellenesnek talált (jelentős határidőbeli túllépés, munkaköri leírás hiánya, majd irreális feladatok meghatározása - az SZMSZ szerint két osztály összes feladatainak felsorolása, visszamenőleges dátumozás, stb., tehát a kreált munkakör mivolta nem volt kétséges) és végül így nem tudta elfogadni. Ezzel kapcsolatos állításait a felperes a korábbi eljárások során - a perben becsatolt iratokkal is - megfelelően igazolta.

Az eljáró bíróságok - többek között ezzel is - bizonyítottak látták, hogy az alperes munkáltató nem ajánlott fel olyan valós munkakört a felperesnek, amely valóban megfelelt volna a felperes képzettségének és jelentős szakmai tapasztalatának, és amelyet a felperes elfogadhatott volna, ami szintén a foglalkoztatási szándék teljes hiányát mutatta. Az alperes szerint a felperesnek felróható, hogy nem fogadott el egy nyilvánvalóan kreált munkakört, azonban éppen az alperes munkáltató volt az, aki felróhatóan járt el az ügyben, hiszen - a korábbi eljárásban feltárt tényadatok alapján is - az Mt. 66. § (5) bekezdésében foglalt munkakör felajánlási kötelezettségének csak látszólag tett eleget ezzel kiszolgáltatott helyzetbe hozva a felperest, valamint látszólagos indokot biztosítva arra, hogy a felperes munkaviszonyát megszüntesse.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében azt is sérelmezte, hogy a felperes a munkaviszonyának megszüntetését követően nem helyezkedett el más munkáltatónál. Erre vonatkozóan azonban a korábbi eljárások során szintén nyilatkozott a felperes akként, hogy a munkaviszonyának

megszűnését követő hónapokban aktívan állást keresett, ám ez nem vezetett eredményre. Az a tény, hogy 60 év felett az elhelyezkedési esélyek jelentős mértékben csökkennek, mondhatni egyenlők a nullával, köztudomású tény, amelyet nem kell különösebben bizonyítani. Az eljáró bíróságok e köztudomású tény bizonyítását nem kérték, ennek ellenére a felperes felajánlotta az alperes számára, hogy akár peren kívül is az alperes rendelkezésére bocsátja az ezzel kapcsolatos jelentkezési és elutasító levelezéseket. Ezekre egyszer sem tartott igényt az alperes. Mindemellett az eredménytelen álláskeresést követően a felperes, élve a szolgálati jogviszonyból eredő kordedvezményes nyugdíjazás lehetőségével, kérte nyugdíjazását, egyebekben ezzel is eleget téve kárenyhítési kötelezettségének.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

A Kúria álláspontja szerint az alperes felülvizsgálati kérelme megalapozott volt. Az eljárás során a Kúria az alábbiakat állapította meg:

„A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes munkaviszonyban, felsőfokú végzettséggel, biztonsági vezető munkakörben dolgozott az alperes jogelődjének minősülő [REDAKTÁLT] az alpereshez történt beolvadása előtt. A Kúria álláspontja szerint a beolvadást követően az alperesnek nem állt fenn jogszabályi kötelezettsége arra, hogy a felperest kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztassa a továbbiakban. Ilyen jogszabályi rendelkezésre a felperes nem hivatkozott a perben, illetve azt a korábban eljáró bíróságok sem jelölték meg. Erre figyelemmel az ítéletábra által kifejtettekkel ellentétben nem értékelhető az alperes terhére az, hogy nem létesített a felperessel kormányzati szolgálati jogviszonyt, nem ajánlotta fel számára a kizárólag kormányzati szolgálati jogviszonyban ellátható munkahelyeket.

A Mt. 66. § (5) bekezdésében előírt munkakör felajánlási kötelezettség teljesítése alapján megállapítható az is, hogy a [REDAKTÁLT] történő beolvadásakor a biztonsági vezető munkakör betöltött volt, így azt a továbbiakban munkaviszony keretén belül nem láthatta volna el a felperes.

Nem volt vitás a felek között az sem, hogy a beolvadás időpontjában a felperes havi 740.000,- forint munkabéréhez képest a kormányzati szolgálati jogviszonyban osztályvezetőként 432.900,- forint lett volna a felperes 100%-os beállási illetménye. Ezt a körülményt az alperes okszerűen és életszerűen ítélte meg olyanként, amelyre figyelemmel az álláshelyfelajánlási kötelezettség teljesítés körében olyan megoldást keresett a röviddel a nyugdíjkorhatár elérése előtt álló munkavállalója számára, amely kedvezőbb megoldást biztosított volna.

Az Mt. 66. § (5) bekezdése szerinti kötelezettség körében az alperes bizonyította, hogy a felperes részére változatlanul 740.000,- forint munkabérrel olyan munkakört ajánlott, amelyhez tartozó feladatokat a munkaköri leírásban részletesen rögzített, és ellátása feltételeként felsőfokú iskolai végzettséget írt elő. Ezek nem minősíthetők kedvezőtlen feltételnek.

A felperes maga nyilatkozta és a bíróságok is megállapították, hogy az adott munkakörhöz tartozó feladatokat a munkáltató azért határozta meg szélesebb körben, és azért követelte meg a felsőfokú iskolai végzettséget, mert a munkakört a felajánlott megemelt bérezéshez és a munkakörhöz tartozó felelősséghez igazították (jogerős ítélet 65. pont). Mindezekből okszerűtlenül jutottak az eljáró bíróságok arra, hogy ez a konkrét feltételekkel rendelkező és ténylegesen felajánlott, írásba foglalt munkakör nem létező, mert azt az alperes csupán „kreálta”.

Az alperes a perben és a felülvizsgálati kérelmében is helyesen hivatkozott arra, hogy a munkaszervezés, a munkakörök és az ahhoz tartozó feladatok, valamint a felelősségi kör meghatározása a munkáltató jogkörébe tartozik, annak célszerűsége, hasznossága és

gazdaságossága az egységes bírói gyakorlat értelmében munkaügyi perben nem vizsgálható. A felajánlott munkakör elutasítása miatt elmaradt a felperes munkavégzése, az pedig csupán feltételezés, hogy a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat nem végezhetné volna.

Nem jogszabálysértő és nem minősül a megfelelő munkakör felajánlási kötelezettség megsértésének, ha a munkáltató – figyelemmel a nyugdíjazás előtt álló munkavállaló érdekeire – azért dönt a munkaköri megnevezéshez képest további speciális feladatokat és ehhez igazodó magasabb iskolai végzettséget előíró munkakör létrehozásáról, hogy az megfeleljen az Mt. 66. § (5) bekezdésében előírtaknak. Az ilyen feltételekkel felajánlott munkakör valótlanná voltát nem alkalmas bizonyítani az a körülmény, hogy azt a munkavállaló elutasítása után a munkáltató nem töltötte be, illetve az adott álláshelyen más munkakörű munkavállalót alkalmazott.

Annak sincs jelentősége az álláshely felajánlási kötelezettség teljesítésének megítélésénél, hogy két másik, azonos megnevezésű munkakör betöltéséhez az alperes csupán középfokú iskolai végzettséget írt elő, hiszen a munkakörök azonos megnevezése ellenére a felperesnek ajánlotthoz képest ezek eltérő tartalommal bírtak.

Az alperes ennek megfelelően nem járt el tisztességtelenül és rendeltetésellenesen, a per adataiból nem következik a jóhiszeműség hiánya, inkább a lehetősége határáig igyekezett a felperes érdekeit figyelembe venni. A felperes nem fogadta el az állásajánlatot, kormányzati szolgálati jogviszonyban másik munkakört szeretett volna betölteni, ilyen munkakör felajánlására azonban a jogviszony keretén belül az alperesnek nem volt kötelezettsége.

Kellő alap nélkül jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre is, hogy az alperes elmulasztotta a Kttv. 58. § (5) bekezdésében előírt 15 napos munkakör felajánlási kötelezettséget, ezért a munkaviszony megszüntetése okszerűtlen volt. Az Mt. 64. § (2) bekezdése szerint a munkáltatói felmondás indokolásának nem csupán valóságnak, hanem okszerűnek is kell lenni. Ez azt jelenti, hogy a jogviszony megszüntetését megalapozó indoknak olyan súlyúnak vagy jellegűnek kell lennie, amelyből az általános felfogás szerint is következik a jogviszony felszámolása.

A felperes munkaviszonya megszüntetéséhez nem kapcsolható az a körülmény, hogy az alperes a Kttv.-ben rögzített határidőt túllépve tett eleget munkakör felajánlási kötelezettségének. A jogviszony megszüntetésének az volt az oka, hogy a felperes a számára felajánlott munkakört nem fogadta el, az eredeti munkaszerződésében rögzített munkakörben pedig az alperes nem tudta tovább foglalkoztatni őt. Az okszerűtlenség fogalma ennek megfelelően nem kapcsolható a Kttv. 58. § (5) bekezdésében előírt határidő túllépéséhez.

Megállapítható tehát, hogy a felmondás perbeli indoka világos, valós és okszerű volt, a munkáltató a munkakör felajánlási kötelezettségének eleget tett, azt a felperes elutasította, így az adott körülmények között munkaviszonyban a továbbiakban nem tudta tovább foglalkoztatni őt. A jogviszonyok különbözősége okán a felperes által megjelölt kormánytisztviselői munkakörök felajánlására az alperesnek nem állt fenn törvényi kötelezettsége, így a felperes munkaviszonya megszüntetésére jogszerűen került sor.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.”

b) Jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó/felperes előadja, hogy jogorvoslati lehetőségekkel eddig csak az alperes munkáltató élt és teljes egészében kimerítette az ügyben azokat, így a felperes részére már nem maradt jogorvoslati lehetőség.

Az ügyben az alperes indítványára indult felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, ami az előzőekben ismertetett eredménnyel zárult. Az ügyben perújítást nem kezdeményezett az indítványozó. A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. (régi) 271. § (1) bekezdés e) pontja

kizárja. Az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltak értelmében alkotmányjogi panasz benyújtásának van helye.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A jelen alkotmányjogi panasszal támadott döntést, azaz a Kúria **Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletét** a felperesi jogi képviselő, dr. Bajusz Krisztina Ilona ügyvéd 2022. január 24. napján vette át elektronikus úton, ekként az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határidő az indítványozó számára 2022. március 25-ig nyitva áll. Az indítványozó felperes ekként alkotmányjogi panaszát határidőn belül terjeszti elő.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozó felperesként nyújtott be keresetet munkaviszonyának jogellenes megszüntetése miatt a bíróságnál. A per során háromszor is pernyertesként döntöttek mellette az eljáró bíróságok (elsőfok, megismételt elsőfok és jogerős másodfok), végül az alperes felülvizsgálati kérelmében leírtakat elfogadva, a Kúria a korábbi bírósági döntések ellenkezőjét látta igazoltnak. Ezzel a Kúria döntése közvetlenül, személyesen és ténylegesen érinti az indítványozó felperes Alaptörvényben is biztosított jogait és sérti érdekeit.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

aa) Munkaviszonyának jogellenes megszüntetése miatt az indítványozó/ felperes (továbbiakban: felperes) keresetet terjesztett elő 2017. július 19. napján a **Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon** a munkáltató – akkor – [REDACTED] majd 2018-tól jogutódlással [REDACTED] alperes ellen. Igényét arra alapozta, hogy munkahelye, a [REDACTED] 2016. december 31-én jogutódlással megszűnt, és az általános jogutód munkáltató [REDACTED] nem ajánlott fel számára legalább egy létező, valós állást, csak egy olyan kreált, nem létező munkakört, ami előtte sem és azóta sem létezik, s ezáltal jogellenesen szüntette meg munkaviszonyát.

Az elsőfokon eljáró bíróság **72.M.2127/2017/37. számú ítéletében** (csatolva 1. számú mellékletként) helyt adva a felperesi keresetnek többek között **megállapította, hogy sérült a rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye, és az alperes a joggal való visszaélés tilalmába ütköző módon szüntette meg a felperes munkaviszonyát.** Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek elmaradt munkabér címén 4.798.128.-Ft-ot és ennek kamatait, valamint cafeteria címén bruttó 331.667.-Ft-ot és átalánykártérítés címén 7.400.000.-Ft-ot.

ab) A döntés ellen az alperes munkáltató fellebbezett, amelyre tekintettel a **Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 7.Kf.650.339/2019/5. sz. végzésével** (2. sz. melléklet) hatályon kívül helyezte az ítéletet és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította, kizárólag arra tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási tájékoztatást teljes mértékben nem adta meg a felek részére,

illetve – álláspontja szerint - téves bizonyítási tájékoztatást adott, valamint eltért a bizonyítás sorrendjétől. Tehát a másodfokú bíróság kizárólag eljárásjogi szabálysértés miatt utasította az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására. Feladatul szabta, hogy a felperes bizonyítsa; a felmentéskor volt az alperesnél betöltetlen állás.

A másodfokú bíróság iránymutatását figyelembe véve, a **Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma** a megismételt elsőfokú eljárásban, az **5.M.70.109/2020/9.számú ítéletében** (3. sz. melléklet) a felperes elsődleges kereseti kérelmének megfelelően ismét megállapította a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét, kimondva, hogy az alperes munkáltató valótlan munkaszerződés-módosítási ajánlata – annak ellenére, hogy a felperes bizonyította, hogy a munkaviszonya megszüntetéskor volt az alperesnél több betöltetlen munkakör is, amely a felperes gyakorlatának, végzettségének megfelelő lett volna - oly mértékben megkésett (közel 6 hónapot) hogy az idő múlására tekintettel az okszerűtlennek, ezáltal pedig jogellenesnek minősül.

ac) Az alperes munkáltató ismételt fellebbezése folytán a **Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az 1.Mf.31.308/2020/8. sz. döntésével** (4. sz. melléklet) **helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét**, kimondva, hogy az alperes fellebbezése nem alapos. Leszögezte, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, a bizonyítási eljárást teljeskörűen lefolytatta. A másodfokú bíróság egyetértve az elsőfokú bíróság álláspontjával, szintén arra a meggyőződésre jutott, hogy a felajánlott munkakör nem létezett a munkáltatónál, és ennek folytán a felmondás jogellenes. A másodfokú bíróság az okszerűség vonatkozásában is osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, mely szerint az alperes nem tett eleget a Kttv. 58. § (5) bekezdésben foglalt határidőn belüli munkaszerződés módosítás felajánlási kötelezettségének. Ezen alperesi kötelezettségnek eleget nem téve a felmondás az idő múlására tekintettel is okszerűtlennek minősül. Azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem csak az idő múlása miatt kellett az okszerűtlenséget megállapítani, hanem arra tekintettel is, hogy a felmondás indoka valótlan volt, s ennek következtében okszerű sem lehetett. Az ítélet így jogerőre emelkedett.

Továbbá az eddigi bírósági döntések mindegyike figyelembe vette ítéleténél a munkavállaló védett korát, hiszen a felperes munkavállaló 2016. január 13. napján betöltötte a 60. életévét, ekként a munkaviszonya jogellenes megszüntetésekor védett korban volt.

ad) A jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az alperes, amely eredményeként a **Kúria, mint felülvizsgálati bíróság az Mfv.IV.10.094/2021/4. sz. ítéletében** (5. sz. melléklet) **hatályon kívül helyezte a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.308./2020/8. számú ítéletét és a Fővárosi Törvényszék 5.M.70.109/2020/9. számú ítéletét megváltoztatja és a munkavállaló/felperes keresetét elutasítja**, továbbá kötelezte közel 5,5 millió forint eljárás-, fellebbezési- és felülvizsgálati illeték megfizetésére, valamint a jogerősen megítélt 14.800.000.-Ft összegű átalánykártérítés visszafizetésére. Indokolásának lényege, hogy a felmondás perbeli indoka világos, valós és okszerű volt.

Szeretném megjegyezni, hogy a felperes indítványozó 2017-ben azért indított peres eljárást az alperes munkáltató ellen, mert határozott álláspontja szerint a

munkaviszonyának megszüntetése – különös figyelemmel az alperes eljárására, illetve a felperes védett korára – jogellenes volt. Azért fordult a bírósághoz, hogy az őt ért jogtalanságot kiküszöbölje. Négy év alatt két elsőfokú eljárásra és két másodfokú eljárásra került sor, ahol három esetben megállapította a bíróság, hogy a felperes kereseti kérelme megalapozott volt, a munkaviszonyát az alperes jogellenesen szüntette meg. A négy eljárásból három kizárólag azért valósult meg, mert az alperes minisztérium fellebbezéssel élt, a felperes kizárólag az első elsőfokú eljárás megindítását kezdeményezte. A felülvizsgálati eljárás során a Kúria három egyező ítélet után – hiszen lényegében csak a felperesnek megítélt átalánykártérítés mértéke volt eltérő – mégis arra a megállapításra jutott, hogy a három korábbi eljárás során - ahol minden esetben munkaügyi bírók, szakemberek jártak el – a bíróságok rosszul ítélték meg az ügyet és a felperes munkaviszonyának megszüntetése az alperes minisztérium által mégsem volt jogellenes. Ezzel a felperesnek a részére megítélt és az alperes által megfizetett átalánykártérítés mellett további közel 5,5 millió forint összegű perköltséget kell megfizetnie, amellyel vagy a Kúria nem megfelelő döntése vagy a korábbi eljárásokban részt vevő bíróságok mulasztása – hiszen a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet szerint, csak a Kúria értelmezte megfelelően a jogszabályokat a korábbi eljárásokban részt vevő bíróságok egyike sem – miatt jelentős kárt okoztak a felperesnek, mint indítványozónak. Hiszen, ha első vagy akár másodfokon a felperes keresetét elutasító döntés születik, akkor a felperesnek most nem kellene közel 5,5 millió forint összegű kártérítést is megfizetnie, ami egy nyugdíjas életében kirívóan magas összeg. Mindezek mellett természetesen továbbra is azon az állásponton vagyok, hogy a Kúria döntése nem megfelelő, az több ponton is az Alaptörvényben foglaltakba ütközik, ezért kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy a jelen alkotmányjogi panasszal támadott döntés alaptörvénnyel való összhangját megvizsgálni szíveskedjen.

Minden magyar állampolgárnak joga van az emberi méltósághoz, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, a törvény előtti egyenlőséghez és a tisztességes bírói eljáráshoz, a szociális biztonsághoz, továbbá az alaptörvény rendelkezései alapján elvárható, hogy a munkaadó együttműködjön a munkavállalóval, illetve, hogy ügyeit a bíróság részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézze és a határozataikat a törvényben foglaltaknak megfelelően indokolja. A Kúria Mfv.IV.10.094/2021/4. sz. ítélete azonban több ponton szembe megy az alaptörvény rendelkezésével, a Kúria a felperes/indítványozó alaptörvényben rögzített jogait figyelmen kívül hagyva hozta meg a döntését. Tekintettel arra, hogy a felperes/indítványozónak nem maradt jogorvoslati lehetősége, ekként a felperes alapjogséremléinek orvoslása érdekében kizárólag a T. Alkotmánybírósághoz tud fordulni.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

I. fejezet

Alaptörvény XV. cikk (1), (2) és (5) bekezdésében megfogalmazott hátrányos megkülönböztetés tilalma

Vonatkozó jogszabályok:

Alaptörvény XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Jelen esetben a (2) bekezdésben foglalt „egyéb helyzet” szerinti különbségtételről van szó, ugyanis a felsorolás nem taxatív, hanem nyitott, és az egyéb helyzet szerinti különbségtétel is tiltott.

Az (5) bekezdésben foglalt „időseket” – nyugdíjhoz közel állókat – védő klauzula tartalmában is benne van a védett kor jogintézménye.

A Munkatörvénykönyvről szóló 2012. I. törvény (Mt.) 66. § (4) bekezdése alapján a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával indokolt felmondással a 78. § (1) bekezdésében meghatározott okból szüntetheti meg.

Az Alaptörvény hivatkozott cikkének (5) bekezdésében előírt időseket védő külön intézkedése a nyugdíjjogosultsággal kapcsolatban a **társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény** rendelkezéseiben testesül meg e vonatkozásban.

A 18. § (1) A társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatára annak, aki

a) 1952. január 1-je előtt született, a betöltött 62. életév,

b) 1952-ben született, a 62. életév betöltését követő 183. nap,

c) 1953-ban született, a betöltött 63. életév,

d) 1954-ben született, a 63. életév betöltését követő 183. nap,

e) 1955-ben született, a betöltött 64. életév,

f) 1956-ban született, a 64. életév betöltését követő 183. nap,

g) 1957-ben vagy azt követően született, a betöltött 65. életév.

(2) Öregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki

a) a születési évének megfelelő – az (1) bekezdésben meghatározott – öregségi nyugdíjkorhatárt (a továbbiakban: öregségi nyugdíjkorhatár) betöltötte, és

b) legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik.

Az indítványozó/felperes megfelelt a 18. § (2) bekezdés b) pontban támasztott követelménynek és az (1) bekezdés f) pontja hatálya alá tartozik, hiszen [REDACTED] született, tehát öregségi nyugdíjkorhatára 64 és fél évben van meghatározva, ami jelen esetben 2020. 07.20.-át jelenti. Az innen visszaszámolt öt év, mint ahogy azt az Mt. 66. § (4) bekezdése meghatározza: 2015.07.20

Ebből kifolyólag 2015 július 20. – 2020 július 20. között védett korban volt az indítványozó/felperes, így mindenképpen jogellenesnek tekinthető az alperes munkáltató 2017. június 22-én kelt felmondása.

A védett kor jogintézményét a fentiekben részletezett módon az Mt. 66. § (4) bekezdése szabályozza, kiegészítve a *társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény* előbbiekben idézett 18. § (1) és (2) bekezdésével. Ezek együttes értelmezésével állapítható meg személyre szólóan, adott időben a felmondási védelemre jogosultak köre. Ezek be nem tartása, megsértése nem csupán jogsértést, de az Alaptörvény XV. cikkében megfogalmazott hátrányos megkülönböztetést, diszkriminációt is eredményez, amit alapelvi szinten tilt az Alaptörvény azzal, hogy kimondja a XV. cikk (1) bekezdésében, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. és a (2) bekezdés: Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A fentiek alapján a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt jogegyenlőséget és (2) bekezdés szerint diszkrimináció tilalmába ütköző klauzulát azáltal, hogy a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések ellenére elmulasztotta figyelembe venni azt a tényt, hogy a felperes védett korban volt a felmondás idején. Ítéletében ezt meg sem említi, de még arra sem tér ki, hogy ezt miért tartotta figyelmen kívül hagyható ténynek. Ezzel szemben a korábban eljáró első és másodfokú bíróságok a védett kor jogintézményét messzesemenően figyelembe vették döntéseiknél.

Korábbi döntéseiben az Alkotmánybíróság a diszkrimináció tilalmát a jogrendszer egészére kiterjesztette, általános egyenlőségi klauzulaként értelmezve azt. Az alapjogok mindenkit, különbségtétel nélkül megilletnek, a diszkrimináció tilalma a jogrendszer egészét áthatja.

Az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint a hátrányos megkülönböztetést egymással összehasonlítható élethelyzetben lévők között lehet vizsgálni. A hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha valami (jog, kedvezmény, juttatás, stb.) mindenkinek járna, azonban valaki mégsem részesül benne.

Az indítványozó/felperes a Kúria döntése folytán nem részesült ebben a felmondási védelemben, és a Kúria ítéletéből nem olvasható ki, hogy miért nem vonatkozik rá a védett kor jog által biztosított kedvezménye. Ezáltal nem látja érvényesülni a törvény előtti egyenlőséget a Kúria döntésében, így hátrányos helyzetbe került más, védett korban lévő munkavállalókkal szemben, mert rá ugyanúgy vonatkoznia kellene a jogszabályokban rögzített védett kor jogintézményének, mint ahogy az megilleti kortársait.

Az említett jogszabályokon kívül a megkülönböztetés tilalmát még tovább erősíti az új PTK is. A 2:42 § (2) bekezdése megfogalmazza az emberi méltóság, ezáltal a személyiségi jogok általános védelemét, amit az abból fakadó személyiségi jogokkal együtt mindenkinek kötelessége tiszteletben tartani, mert ezek a jogok – többek között – a Polgári Törvénykönyv védelme alatt is állnak. A PTK 2:43. § nevesíti ezeket: tilos a személyek hátrányos megkülönböztetése, diszkriminálása. A Kúria döntése a PTK-ból idézett tiltás ellenére hagyta figyelmen kívül a felperest megillető védett kor tényét, megkülönböztetést téve ezzel más, hasonló korú munkavállalóval, köztisztviselővel.

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

2:42. § [A személyiségi jogok általános védelme]

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve

eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.

(2) Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

(3) Nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult.

2:43. § [Nevesített személyiségi jogok]

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

- a) az élet, a testi épség és az egészség megsértése;
- b) a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése;
- c) a személy hátrányos megkülönböztetése;
- d) a becsület és a jóhírnév megsértése;
- e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése;
- f) a névviseléshez való jog megsértése;
- g) a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

A fent leírtak alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvényellenességét, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) és (5) bekezdésében megfogalmazott hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

II. fejezet

Alaptörvény II. cikkben biztosított emberi méltóság sérthetatlensége - önrendelkezési jog korlátozásának tilalma

Vonatkozó jogszabályok:

Alaptörvény II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Alaptörvény XVII. cikk

(1) A munkavállalók és a munkaadók – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – együttműködnek egymással.

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

2:42. § [A személyiségi jogok általános védelme]

(1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.

(2) Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

Az Alaptörvény II. cikke az emberi méltóság sajátos funkciója: az Alkotmány értékrendjének egyik alappillére. Az emberi méltósághoz való jog további sajátossága, hogy az alapjogok hagyományos funkciói mellett egy különös funkcióval is bír: az alapjogok által megtestesített

értékrendszer alapja. Az Alkotmánybíróság különösen az alapjogok lényeges tartalma és az emberi méltóság közötti összefüggés megteremtésével értékrendszert teremtett, amelynek központjába az autonóm (emberi méltósággal rendelkező) személyt helyezte. Az emberi méltósághoz való jog az Alkotmánybíróság gyakorlatában döntően az általános személyiségi és a belőle kiolvasott különös személyiségi jogok formájában jelenik meg. Ezt támasztja alá az emberi méltósághoz való jogra vonatkozó húsz éves joggyakorlatot összefoglaló 37/2011. (V. 10.) AB határozat, amelyben az Alkotmánybíróság – az élethez való jogra hivatkozás nélkül – megállapította:

„Az emberi méltóság minden tárgyi jog megalkotásánál és alkalmazásánál a legfőbb alkotmányos vezérlő elv, az alkotmányos alapjogok, értékek és kötelezettségek rendszerének a tényleges alapja. Az alapjogoknak anyagi tartalma van, és ez a tartalom az emberi méltóságból ered. Az egyes alapjogokat kifejezetten az emberi méltósággal, mint »anyajoggal« összefüggésben, azzal együtt, arra tekintettel kell értelmezni.” 37/2011. (V. 10.) AB határozat, ABH 2011, 225, 244

A határozatokból kiolvasható az emberi méltóságnak a pozitív tartalmi eleme: az autonómia, az önrendelkezés. Az Alkotmánybíróságnak az emberi méltósághoz való jogot az általános személyiségi joggal azonosító korábbi határozata az általános személyiségi jog összetevőjeként, tartalmi elemeként nevezte meg – többek között – **az önrendelkezési jogot**. 8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42, 45. Az emberi méltósághoz való alapjog tehát az alkotmánybírósági gyakorlatban az autonómia, az egyéni önrendelkezés megőrzésére irányuló érdeket részesíti védelemben annak mindenféle korlátozásával szemben.

„Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs érinthetetlen lényegük.” [ABH 1991, 297, 308.].

Konkrét esetben, az indítványozó által nehezményezett Kúria ítéletében mindez úgy tükröződik vissza, hogy az indítványozó/felperes egyéni autonómiáját sértve, önrendelkezési jogától megfosztva az alperes munkáltató nem kérdezte meg a jogutódlás következtében „megörökölt” munkavállalóját (a felperest) a jövőbeli szándékát illetően, hanem egyoldalúan eldöntötte, hogy a felperesnek milyen beosztás, milyen munkakör lenne a leginkább megfelelő annak ellenére, hogy a Munkatörvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény a munkaszerződés módosításánál is megköveteli a közös megegyezést.

Mt. 58. § A felek a munkaszerződést közös megegyezéssel módosíthatják. A munkaszerződés módosítására a megkötésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, amely a 45. §-ban van szabályozva a következők szerint:

Mt. 45. § (1) A munkaszerződésben a feleknek meg kell állapodniuk a munkavállaló alapbérében és munkakörében.

A Kúria ítélete a felmondás okszerűségének körében nem vizsgálta az 58. §-ban megkövetelt közös megegyezés hiányát és a 45. § szerinti munkaköri leírás hiányát, ami egyébként ellehetetlenítette a felperesnek szánt munkakör megismerését. Sőt, döntését úgy indokolta [44], hogy az alperes nem járt el tisztességtelenül és rendeltetésellenesen, a per adataiból nem

következik a jóhiszeműség hiánya, inkább a lehetősége határáig igyekezett a felperes érdekeit figyelembe venni.

Különböző összefüggésekben az alperes többször hangoztatta: A más munkakör felajánlásánál tekintettel voltak arra, hogy a felperes részére felajánlott munkakör betöltése esetén a korábbi munkabére folyamatosan biztosított legyen. Ez a körülmény – az alperes szerint – azt igazolja, hogy továbbra is alkalmazni kívánták őt olyan munkakörben, amely ezt lehetővé teszi. Vitatta továbbá azt az állítást, hogy a felperes elfogadta volna a kormányzati szolgálati jogviszonyban betölthető egyéb munkaköröket, amelyek jelentős jövedelemcsökkenéssel jártak volna (Kúria ítéletének [26] pontja) és ezért azokat fel sem ajánlotta.

Ezt az alperesi érvelést a Kúria elfogadta és magáévá tette, sőt, továbbgondolta és a döntés indokolása során azzal magyarázta, hogy „...az alperesnek nem állt fenn jogszabályi kötelezettsége arra, hogy a felperest kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztassa a továbbiakban.” (Ítélet [36] pont) Hamis az alperes azon érvelése is – ami csupán feltételezésen alapult – hogy csak azért nem kérdezte meg a munkáltató a munkavállalóját, mert ő úgysem fogadta volna el a kevesebb bérezéssel járó kormányzati szolgálati jogviszonyt, ezért inkább a számára „kedvezőbb” nyilvántartási munkatárs megnevezésű nem létező pozíciót ajánlotta fel, ezzel lehetőséget sem adva a választásra, és a felperes önrendelkezési jogának gyakorlására.

Az indítványozó ezzel kapcsolatban két dolgot nehezményez, egyben az alaptörvény-ellenesség megállapítása kérésének az indoka, hogy:

- A Kúria döntésével jogerőre emelkedett az az Alaptörvényellenes munkáltatói döntés, hogy **az érintett megkérdezése nélkül próbálták megoldani a munkavállaló fél éve függő munkajogi helyzetét – ami egyébként a munkáltató mulasztásából eredt – ezzel korlátok közé szorítva a munkavállaló autonómiáját, saját sorsa feletti önrendelkezést, mintha nem lett volna belátási képességei birtokában; megsértve ezzel önrendelkezési jogát.**
- A Kúria döntésével jogerőre emelkedett az a munkáltató által elkövetett nyilvánvaló alapjogsértés – **együttműködési kötelezettség elmulasztása** munkáltató és munkavállaló között – amit az Mt 45. § (1) bekezdésében (kétoldalú megállapodás kötelezettsége a munkakörben, bérben) és az Mt. 58. §-ban szabályoz. (munkaszerződés közös megegyezéssel történő módosításának előírása)

Ez a hozzáállás alapján nézve súlyosan sérti a felperes emberi méltóságát. Úgy érzi, hogy több diplomával, több nyelvvizsgával és 50 éves munkatapasztalattal már rendelkezik annyi önálló autonómiával, gondolattal és akarattal, hogy saját maga döntse el, hogy milyen jogviszonyban akar dolgozni, és hogy ezt megtenné-e kevesebb bérért vagy sem. Egyébként erről az első és másodfokú eljárásban úgy nyilatkozott a felperes, hogy igen megtette volna, hiszen amikor korábban az alperesi minisztériumba hívták sürgősséggel dolgozni, akkor a jobban fizető gazdasági szférát hagyta ott a köz szolgálatáért, mondván nem minden a pénz. Ezzel mintegy teljesítve akkor az *Alaptörvény O) cikkében megfogalmazott elvárást: Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.*

A Kúria a felperesi nyilatkozatot tévesen úgy értelmezte az indokolás [44] pontjában, hogy „a felperes azért nem fogadta el az állásajánlatot, mert kormányzati szolgálati jogviszonyban másik munkakört szeretett volna betölteni.” De ez nem volt igaz! A munkáltató ezt a nyilvánvalóan hamis állítást erősítette tovább a felülvizsgálati kérelmében, amit feltétel nélkül elfogadott a Kúria. Az indítványozó álláspontja szerint **a Kúriának inkább azt kellett volna**

megvizsgálnia: mennyiben sérült a munkavállaló önrendelkezési joga azzal, hogy megkérdezése nélkül döntöttek sorsáról, valamiféle tárgynak nézve őt, vagy mintegy korlátozott cselekvőképességűnek tartva. A megkérdezés hiányát az idő sürgetésével sem lehet magyarázni, hiszen közel hat hónapig e tekintetben hozzá sem szólt az alperes.

Idevágóan szeretnénk idézni és hivatkozni az új PTK vonatkozó rendelkezéseire, kiemelve, aláhúzva és ütköztetve a jogszabályi tiltással.

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

2:42. § [A személyiségi jogok általános védelme]

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között **személyiségét**, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és **a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.**

(2) Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

(3) Nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult.

2:43. § [Nevesített személyiségi jogok]

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

- a) az élet, a testi épség és az egészség megsértése;
- b) a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése;
- c) a személy hátrányos megkülönböztetése;**
- d) a becsület és a jóhírnév megsértése;
- e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése;
- f) a névviseléshez való jog megsértése;
- g) a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

A fenti II. fejezetben leírt indokok alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény II. cikkben biztosított emberi méltóság sérthetlensége - önrendelkezési jog korlátozásának tilalmába ütközik és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

III. fejezet

Alaptörvény XII. cikk (1) és (2) bekezdésben biztosított munkához való jog sérelme és az O) cikkben megfogalmazott állampolgári kötelezettség teljesítésének ellehetetlenítése

Vonatkozó jogszabályok:

Alaptörvény XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

Alaptörvény II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Alaptörvény XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Alaptörvény XVII. cikk

(1) A munkavállalók és a munkaadók – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – együttműködnek egymással.

Alaptörvény M) cikk

(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

Alaptörvény O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

Az Alaptörvény értelmében mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. A munkához való jog és a vállalkozáshoz való jog tehát alapjogok. Az Alaptörvény a munkának, a munkavégzésnek sajátos értéktartalmat ad. A Nemzeti Hitvallásban megfogalmazást nyer, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye. Az Alapvetések között találhatjuk az M cikkben megfogalmazva, hogy Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik. A Szabadság és Felelősség címet viselő alapjogi fejezetben a XII. cikkben, a munkához való jog szabályozása során aztán egyrészt államcélként jelenik meg az állam feladata a munkahelyteremtő intézkedések meghozatalára („aki dolgozni akar, dolgozhasson”), illetve az Alaptörvény rögzíti, hogy képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

Konkrét esetben ezt az alapjogot sértette az alperes munkáltató többször is azzal, hogy a felmondás idején szót sem ejtett arról, hogy munkatársakat keres több pozícióba az interneten keresztül, majd az elsőfokú bíróság előtt előbb azt állítva, hogy a felmondás idején nem volt az alperesnél üres betölthető állás. Az alperes tagadását cáfolandó, a másodfokon eljáró bíróság felhívására a felperes becsatolt egy több tucat üres álláspályázatot tartalmazó listát arra az időszakra vonatkozóan, amelyek egy internetes álláskereső portálon voltak elérhetők. A több mint 30 üres állással kapcsolatban alperes előbb azt állította, hogy azok nem valósak, mert ő nem áll kapcsolatban munkaerő toborzó irodával, majd végül mégis elismerte, hogy néha mégis köt szerződést az említett irodákkal, és azokat valóban ő hirdette meg. Ezek között kb. fele-fele arányban Kttv. hatálya alatti és Mt. hatálya alatt végezhető munkakörök is voltak.

A perbeli előkészítő anyagok és a tárgyalások során többször kifejtésre került szóban és írásban egyaránt a felperes részéről, hogy például az Mt. hatálya alatt meghirdetett munkakörök közül a tengelysúlymérő rendszer működtetésével kapcsolatos feladatokat szívesen végezte volna munkaszerződéssel, akár kevesebb fizetésért, még úgy is, hogy azoknál alacsonyabb végzettséget követeltek meg az alkalmazáshoz. Ezek betöltéséhez követelmény volt egy közép-kelet-európai és egy világnyelv ismerete, ami a felperes orosz-angol nyelvtudásához illett volna. A betölteni kívánt munkával kapcsolatban a felperes többször hangoztatta, hogy szívesen tapasztalta volna meg a gyakorlatban, működés közben azt, aminek a tervezésben, kivitelezésben, beüzemelésben, mint projekt-támogató vezető részt vett az [REDACTED] részéről kezdetektől fogva.

TSM = Tengelysúly mérő projekt a Nemzeti Tengelysúly és kapcsolódó ellenőrzéseket támogató hálózat kialakításáról szóló 1102/2016. (III. 3.) Korm. határozat alapján megvalósult 29,9 Mrd Ft-os beruházás a Nemzeti Közlekedési Hatóság/Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató (NUSZ) Zrt. konzorciumi együttműködésében. Célja egy olyan komplex, országos hatósági ellenőrző rendszer kialakítása volt, amely biztosítja a túlterhelt járművek engedély nélküli, vagy az engedélyben foglaltaktól eltérő közlekedésének visszaszorítását és a szabálytalanul közlekedő járművek szankcionálását.

A rendszer kiépítése során 89 mérőhelyen 107 mérőponton 274 forgalmi sávban, 1500 aszfaltba süllyesztett érzékelő szenzor került elhelyezésre, amelyek képesek a járművek tengelyterhelését és össztömegét mozgás közben meghatározni (nem szükséges többé a forgalomból kiterelve álló helyzetben mérni) és az adatok alapján a kétségtől túlsúlyos járművek esetében automatikusan meghozni a bírsághatározatot objektív szankcionálással.

A teljes funkcionalitással üzemelő rendszer 2017 második felétől indult, éppen akkor amikor a felperesnek felmondtak. Az [REDACTED] jogutóddal való megszűnése után az alperes erre keresett abban az időben munkaerőt. **Az alperes ezektől a munkaköröktől, feladatoktól zárta el a munkavállaló/felperest. Ezzel a felek számára jogszabályban megfogalmazott együttműködési kötelezettség figyelmen kívül hagyása mellett, ismét hátrányos megkülönböztetésben részesítette az indítványozót, tekintettel arra, hogy számára nem engedte, előtte eltitkolta - ezért fel sem ajánlotta - a fentiekben említett üres pozíciókat, míg másoknak (a pályázatra jelentkező kívülállóknak) ezt lehetővé tette és alkalmazta őket. Ezzel egyúttal emberi méltóságában is megsértette őt.**

Mindezek mellett elmulasztotta megtenni a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 66. § (5) bekezdésben előírt (valós) munkakör felajánlási kötelezettséget, helyette egy kreált, nem létező munkakört ajánlott a munkavállaló/felperesnek, amiben a korábbiakban már részletezett módon keveredtek a kizárólag kormányzati szolgálati jogviszonyban ellátható feladatok a munkaszerződéses jogviszonyban is ellátható feladatokkal.

Mt. 66. § (4) A munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával indokolt felmondással a 78. § (1) bekezdésében meghatározott okból szüntetheti meg.

(5) bek. A (4) bekezdésben meghatározott munkavállaló munkaviszonya a munkavállaló képességével vagy a munkáltató működésével összefüggő okból akkor szüntethető meg, ha a munkáltatónál a 45. § (3) bekezdése szerinti munkahelyen nincs a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges képességnek, végzettségnek, gyakorlatnak megfelelő betöltetlen másik munkakör vagy a munkavállaló az e munkakörben való foglalkoztatásra irányuló ajánlatot elutasítja.

A fentiekben ismertetett tényeket félreértelmezve jutott a Kúria arra a meggyőződésre, hogy csupán feltételezés, hogy a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat nem végezhetne volna a felperes. [41] A Kúria szerint a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyban szeretett volna betölteni valamilyen munkakört, ilyen munkakör felajánlására azonban az alperesnek nem volt törvényi kötelezettsége. [44]

Az alperesnek a Kttv. hatálya alatti munkakör felajánlására valóban nem volt törvényi kötelezettsége, de nem igaz a Kúriának az az állítása, hogy kormányzati szolgálati jogviszonyt

szeretett volna a felperes, és ezért nem írta alá a munkaszerződés módosítását. Így a tények téves értelmezésével ellenkező előjelű döntésre jutott a Kúria, mint a korábbi bíróságok.

Összegezve és indokolva az alábbi alkotmányos alapjogok sérültek ebben az esetben:

- **Alaptörvény XII. cikk (1) és (2) bekezdésben biztosított munkához való jog** azzal, hogy az alperes nem tett eleget (valós) munkakör felajánlási kötelezettségének;
- **Alaptörvény XVII. cikk (1) bekezdésben megfogalmazott együttműködési klauzula;** azzal, hogy alperes eltitkolta és utólag is csak nehezen ismerte el - az eljárásban a felperes által bíróság elé tárt bizonyítékok alapján - a nyitva álló pozíciókat;
- **Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében meghatározott diszkrimináció tilalma** azzal, hogy a felperest önkényesen kizárta, de rajta kívül mindenki másnak, kívülállóknak biztosította a jelentkezési, állásbetöltési lehetőséget;
- **Alaptörvény II. cikkben deklarált emberi méltóság sérthetetlenségét** azzal, hogy volt munkatársai előtt az itt részletezett eljárásával lejáratva, megszégyenítette a felperest.

A (régi) Alkotmány alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „A munkához (foglalkozáshoz, vállalkozáshoz) való jogot az veszélyezteti a legsúlyosabban, ha az ember az illető tevékenységtől el van zárva, azt nem választhatja. Ha nem lenne ez a jog nevesítve, az általános személyiségi jog sérelme alapján lehetne érvényesíteni.” 21/1994 (IV. 16.) AB határozat IV. 4. Az Alkotmánybíróság az **általános személyiségi jogot** az emberi méltósághoz való jogként fogalmazta meg, e jog tartalmát pedig „a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogban”, az „általános cselekvési szabadságban”, a „magánszférához való jogban”, valamint az „önrendelkezés szabadságában” jelölte meg.

Az indítványozó úgy gondolja, hogy az Alaptörvényi értelmezésnél az említett alapjog sérelmeken felül figyelembe kell venni az Alapvetések között, M) cikk (1) bekezdésében definiált „értékteremtő munkát”, amivel hozzá tudott volna járulni (még ha szerény mértékben is) Magyarország gazdasági felemelkedéséhez, ha a munkáltatója ugyanezen cikk (2) bekezdésében említett erőfőlényével nem él vissza. Nem hivatkozásként, csupán az említés szintjén jegyezzük meg, hogy az O) cikk kinyilatkoztatása szerint: *Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.* Ez ugyanis nem alapvető jog és nem alapelv, hanem a magyar állam által megfogalmazott alapvető kötelezettség, amely szerint az állam elvárja, mitöbb kötelezi állampolgárait, hogy lehetőségeik és képességeik szerint járuljanak hozzá az állami és a közösségi feladatok ellátásához.

Ugyanakkor speciális helyzetet teremt ezzel az Alaptörvény, ugyanis az állam által elvárt, kirótt kötelezettség teljesítését éppen az állam (illetve annak egyik minisztériuma) akadályozta meg, és az indítványozó ezáltal nem tudott hozzájárulni az állami és közösségi feladatok ellátásához. Itt tehát az állam, mint jogalkotó (sőt alkotmányozó) közjogi méltóság akarata ütközik az állam, mint jogalkalmazó tetteivel, akaratával szemben. Az állampolgár a kettő közé „szorulva” hezitál, hogy most akkor kinek van igaza, és hogyan tudja bizonyítani az igazát. Egyik oldalról kötelező feladatot kapott a közjogi államtól, másik oldalon ennek elvégzését tiltja az állam (egyik szerve), mint polgári jogi munkáltató. És ebben a vitában még megjelenik egy másik állami szerv is (a Kúria), és a munkáltató mellett foglal állást. Szinte reménytelen a munkavállaló kilátása az ilyen és hasonló helyzetekben. Ebben az esetben van nagy szükség az R) cikk (1) (2) és (3) bekezdésében kinyilatkoztatott tézisekre: (1) *Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.* (2) *Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek;* (3) *Az*

Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

A fenti III. fejezetben kifejtett indokok alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy

- az Alaptörvény II. cikkben biztosított **emberi méltóság sérthetetlensége - önrendelkezési jog korlátozásának tilalmába ütközik,**
- az Alaptörvény XII. cikk (1) és (2) bekezdésben biztosított **munkához való jog érvényesülését tette lehetetlenné;**
- az Alaptörvény XV. cikk (1) bek-ben meghatározott **diszkrimináció tilalmába ütközik;**
- az Alaptörvény XVII. cikk (1) bekezdésben megfogalmazott **együttműködési kötelezettséget sért.**

Az itt részletezett alapjogi sérelmek miatt a korábbi alaptörvény-konfort jogerős ítélet alaptörvény-ellenessé vált a Kúria döntésének következtében. Ez az ítélet közvetlenül, személy szerint érinti az indítványozót, ezért kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panasz elbírálását követően az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

IV. fejezet

Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott tisztességes bírói eljáráshoz való jog

Vonatkozó jogszabályok

Alaptörvény XXVIII. cikk

- (1) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*
- (7) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.*

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.)

27. § (1) *Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés*

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) *Jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,*

a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,

b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy

c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény

3. § Az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű. A jogszabályban nem ismételhető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.

A polgári perendtartásról szóló 1952. évi III. törvény

221. § (1) Az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A polgári perendtartásról szóló 1952. évi III. törvény

275. § (1) A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt.

(2) A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

(3) Ha a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, vagy olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt, a Kúria a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

(4) Ha a határozat – a (3) bekezdésben foglalt eljárási szabály megsértésének kivételével – jogszabályt sért, a Kúria a jogerős határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és ha a döntéshez szükséges tények megállapíthatók, helyette, illetve az első fokú határozat helyett a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hoz, egyébként az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

(5) Ha a Kúria az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat ad. Ebben az esetben csak a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét állapítja meg, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

(6) Ha a Kúria a másodfokú bíróságot utasítja új eljárásra, határozatát a másodfokú bíróság, egyébként pedig az elsőfokú bíróság közli a felekkel, és intézkedik – a határozathoz képest – a végrehajtásnak vagy a végrehajtás felfüggesztésének megszüntetése, illetve korlátozása iránt.

(7) Új eljárásra utasítás esetében a tárgyalás a Kúria határozatának ismertetésével kezdődik; a bíróság a továbbiakban a reá nézve irányadó szabályok szerint folytatja le az eljárást.

A bíróságoknak törvénykezési gyakorlatuk során nem csak az egyes ügyekre vonatkozó anyagi és eljárási szabályokat kell alkalmazniuk, hanem magát az Alaptörvényt is értelmezniük és alkalmazniuk kell a határozat meghozatala során. Mindemellett a jogalkotásról szóló 2010. évi

CXXX. törvény 3. §-a azt is kimondja, hogy „a jogszabályban nem ismételhető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes”. Ebből a mondatból egyértelműen következik az is, hogy bizonyos alaptörvényi szinten rögzített alkotmányos elveknek (például egy polgári jogi, munkajogi vagy közigazgatási jogi ügyben is) közvetlenül érvényesülniük kell, hiszen az Alaptörvény elvei nem ismételhetők meg egy jogszabályban, így nem lesz elegendő a bíróságnak csupán a jogszabályra hivatkoznia, csak az alaptörvényi elvek figyelembevételével hozhat döntést a bíróság.

A jogbiztonság elve: A bírósági eljárásokban (is) alapvető fontossággal bír, hogy az abban résztvevő személyek ügyében eljáró szervek, az eljárásuk során az Alaptörvény szellemében, a vonatkozó jogszabályi keretek között folytassák tevékenységüket. Ez az Alaptörvény B) cikkéből is következő, a jogállamiság elvével szorosan összefüggő jogbiztonság követelményéből fakad.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is foglalkozott a jogbiztonság fogalmával. A 9/1992. (III. 5.) határozatában kimondta: „a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság; a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi [...] hogy az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. [...] a jogbiztonság [...] az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is megköveteli. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák.

Az irányadó Alkotmánybírósági tétel szerint a jogállamiság elvéből adódó alapvető követelmény, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsek ki tevékenységüket. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is - fejtette ki többször az Alkotmánybíróság.

Mindezekből egyértelműen következik, hogy a bíróságoknak törvénykezési gyakorlatuk során a vonatkozó jogszabályokra maradéktalanul támaszkodva kell meghozniuk döntésüket. Ebbe egyértelműen az Alaptörvényt is be kell sorolni, hiszen a bíráskodás minden területén megjelennek olyan alkotmányos alapelvek, amelyek az Alaptörvény szintjén kerülnek rögzítésre. Így az olyan ítélkezési gyakorlat, amelyben nem érvényesülnek az Alaptörvény rendelkezései, azok figyelmen kívül hagyásával születik döntés, nem felel meg a jogbiztonság követelményének. (Állapította meg a Kúria Joggyakorlat-elemző Csoportja „Az Alaptörvény követelményeinek érvényesülése a bírósági ítélkezésben” című tanulmányában. - 2016.El.II.JGY.K.1) Egyúttal kijelölte magának az irányt is, amely szerint: „A Kúriának egyértelműen arra kell törekednie, hogy erősítse, illetve kiépítse azt a gyakorlatot, amely a bíróságok ítélkezési gyakorlatában meghonosítja, illetve erősíti az Alaptörvény szellemét, hiszen az alkotmányozó hatalomnak is az volt az egyértelmű célja (a 28. cikkében rögzített elv megfogalmazásával), hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék.”

Az indítványozó azért fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2020/4 ügyszámon meghozott ítélete ellen, mert nehezményezi, hogy ügyében nem pártatlanul és nem tisztességesen járt el a Kúria, ezzel **sérült a tisztességes bírói eljáráshoz való joga.**

Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a Kúria vitatott ítélete nem kompatibilis a Kúria Joggyakorlat-elemző Csoportjának megállapításaival és jelen esetben nem követte saját iránymutatásait, ezért jutott alaptörvényellenes jogértelmezésre.

A bírói döntés ellen benyújtott indítvány nem a tényállás felülvizsgálatára, vagyis egy új jogorvoslatra irányul, és nem a bizonyítékok újraértékelését, vagyis azok újbóli mérlegelését kéri, csupán arra szeretne rávilágítani, hogy mérlegelési jogkörében eljárva a Kúria egyoldalúan a munkáltató javára ítélte meg az alábbiakat a munkavállaló ellenében.

Alaptörvényellenes az alábbiakban 1), 2), 8), 9), 10) sorszámokon említett, továbbá a 14) alá sorolt, I. fejezetben már kibontott hátrányos megkülönböztetést megvalósító tényállás; a II. fejezet szerinti önrendelkezési jog korlátozása; a III. fejezetben a munkához való jog sérelme és állampolgári kötelezettség ellehetetlenítése, emberi méltóság sérelme, törvény előtti egyenlőség figyelmen kívül hagyása, együttműködési kötelezettség elmulasztása; a IV. fejezetben a tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérelme, ezen belül az indokolt bírói döntéshez fűződő jog, a jogorvoslati jog hiánya és a kielégítő tájékoztatás hiánya, továbbá az V. fejezetben kifejtett felülmérlegelés tilalma.

Jogszámba ütköző a 3), 7), 11), 12), 13) pontban említettek;

Téves és iratellenes alperesi állítások, amelyek ellentéte vált egyértelműen bizonyítottá: 3), 4), 5), 6) pontban kifejtettek.

Részletezve az alábbiak szerint:

- 1) A Kúria kihagyta a mérlegelésből, és ezzel a munkáltató javára „íródott” a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütköző védett kor jogintézményének figyelmen kívül hagyása. (ez alapjog sérelmet okozott)
- 2) A Kúria az indítványozó önrendelkezési jogának korlátozását nem vette figyelembe, amikor az alperes nem ajánlotta fel azokat a nyitott álláslehetőségeket – közöttük munkaszerződéssel végezhetőket, – amelyeket már a felmondás előtt meghirdetett. Ezeket inkább letagadta. A Kúria ezt pedig úgy értékelte, hogy a jogviszonyok különbözősége okán nem volt törvényi kötelezettsége kormánytisztviselői munkakör felajánlására a munkáltatónak. [47] (alapjog sérelem)
- 3) A Kúria szerint a korábbi bíróságok helytelenül következtettek arra, hogy a felperesnek felajánlott munkaköri feladatok egy része kormányzati szolgálati jogviszonyban lett volna ellátható (indokolás [28]), ezért figyelmen kívül hagyta a Kttv. 8. § (1) és (2) bekezdését, ugyanis álláspontja szerint csak feltételezés, hogy a munkaköri leírásban keveredve meghatározott (Mt. – Kttv. hatálya alá eső) feladatokat a munkavállaló nem végezhetne volna. [41] (az alperes jogszámbélyesítését nem vette figyelembe)
- 4) Előbbi esetben ezáltal nem tulajdonít jelentőséget és figyelmen kívül hagyja a jogviszonyokból adódó keveredést, de ezzel ellentétben a munkakör felajánlási kötelezettség elmulasztásánál ragaszkodik ahhoz, hogy kormánytisztviselői munkakör felajánlására nem volt törvényi kötelezettsége a munkáltatónak. (tényként vesz figyelembe alperesi állítást, amelynek az ellentéte vált egyértelműen bizonyítottá)
- 5) Az Mt. 66. §-ban foglalt munkakör felajánlási kötelezettségének elmulasztását nem vette figyelembe, csak a mellékesen felvetett kormánytisztviselői állással kapcsolatos megjegyzést. (tényként vesz figyelembe alperesi állítást, amelynek az ellentéte vált egyértelműen bizonyítottá)

- 6) Bizonyítottak találta, hogy az adott esetben a felajánlott munkakör az alperesnél rendelkezésre állt az érintett szervezeti egységben.[25] Holott maga az alperes mondta a tárgyaláson az eljáró bíró kérdésére válaszolva, hogy ilyen sem előtte, sem utána nem volt. A Kúria állításával ellentétben valójában ellentmondás volt az Mt. 46. § (1) bekezdés h) pontjában említett munkáltatói jogkör gyakorlója és a munkaköri leírásban felsorolt feladatok között. Az akkor hatályos SZMSZ szerint két osztály feladatait kellett volna elvégezni, de szervezetileg csak az egyik osztályhoz tartozott volna a munkavállaló (A jelenleg hatályos SZMSZ szerint 2 főosztály 4 osztálya között oszlanak meg ugyanazok a feladatok, amit a felperesnek akkor ajánlottak.) Ezzel kapcsolatban a Kúria ítélete úgy szól, hogy az alperes a perben és a felülvizsgálati kérelmében is helyesen hivatkozott arra, hogy a munkaszervezés, a munkakörök és az ahhoz tartozó feladatok, valamint a felelősségi kör meghatározása a munkáltató jogkörébe tartozik....[41] (tényként vesz figyelembe olyan alperesi állítást, amelynek az ellentéte vált korábban okirattal egyértelműen bizonyítottá)
- 7) A Kúria nem foglalkozott azzal a jogsérelmessel sem, ahol az Mt. 46. § (1) bekezdés d) pontja írásbeli tájékoztatási kötelezettséget határoz meg a munkáltató számára, de ez elmaradt. A munkaszerződés mellé kötelező mellékletként csatolandó munkaköri leírást a munkakörbe tartozó feladatokról, ugyanis nem kapta meg a munkavállaló, azt csak hetekkel később, többszöri kérésre adták át. (jogszabálysértés)
- 8) Az ügy felületes ismeretét bizonyítja, hogy az ítélet [37] pontja a [REDACTED] történő beolvadásról beszél, holott éppen az szűnt meg. (tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérült - alapjog sérelem)
- 9) Az ítélet [40] pontjában azt állítja, hogy „a felperes maga nyilatkozta és a bíróságok is megállapították.....” ennek bizonyítására egyben utal a jogerős ítélet 65. pontra. Ezzel szemben az általa hivatkozott 65. pontban nem hangzik el ilyesmi. A hivatkozásban éppen az olvasható, hogy az alperes állította ezt. A felperes ilyet soha nem nyilatkozott és a korábban eljáró bíróságok is ezt az alperesi nyilatkozatot akkor a munkavállaló javára ítélték. (tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérült - alapjog sérelem)
- 10) A jogszabályok pontatlan ismeretéről, az ügy felületes tanulmányozásáról tanúskodik az ítélet [45] pontja, ahol a Kttv. 58. § (5) bekezdésében előírt 15 napos munkakör felajánlási kötelezettséget magyarázza a Kúria. Ezzel szemben a hivatkozott jogszabályban 45 (azaz negyvenöt) nap van. (tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérült - alapjog sérelem)
- 11) A felmondás okszerűségét-okszerűtlenségét értékelve arra a meggyőződésre jut, hogy az okszerűtlenség fogalma nem kapcsolható a Kttv 58. § (5) bekezdésben előírt határidő túllépéséhez. Az előzőekben eljáró bíróságok a 6 hónapos határidő túllépést jelentős mulasztásnak értékelték és a munkáltató terhére rótták, a Kúria ezt szinte említésre méltónak sem tartotta. Ez utóbbi hozzáállás különösen idegenül hangzik az indítványozó számára, ugyanis korábbi munkahelyein (a [REDACTED] hozzá volt szokva a jogszabályokban meghatározott határidők szigorú betartásához. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló idő sem végtelen. Általában ezek elmulasztása jogvesztő szokott lenni az ügyfél és a hatóság részére egyaránt. Túllépése csak valamilyen kimentő igazolással magyarázható. Ezzel a munkáltató is megpróbálkozott, amikor az új SZMSZ február 14-i hatálybalépésére hivatkozott, de a határidő túllépés a perben előzőleg meghozott döntések szerint még így is jelentős volt. A korábbi döntésekkel ellentétben ezt a jelentős határidő túllépést a

munkáltató javára mérlegelte a Kúria, mondván az nem olyan jelentős. (jogsabálysértés)

- 12) Az ügy tanulmányozása során elkerülte a Kúria figyelmét, hogy az alperes nem találta a jogelőd szervezetnél a felperesről készült teljesítményértékeléseket, minősítéseket – és azt állította, hogy ilyenek nem is voltak. Állítása szerint többek között ez is akadálya volt annak, hogy nem ajánlott fel kormányzati szolgálati jogviszonyban betölthető állást. Az alperes részéről ezzel megtörtént a Kttv. 184. § (4) bekezdésben meghatározott személyzeti anyagokra vonatkozó 50 éves megőrzési kötelezettség előírásának megsértése. (A per során egyébként a felperes felajánlotta, hogy rendelkezésre bocsátja ezen értékelések másodpéldányait.) (jogsabálysértés)
- 13) Az ügyben nem novum, hiszen a perben végig jelen volt a visszádatumozás ténye. Abban nyilvánult meg, hogy a munkáltató mulasztása miatt felhalmozódott több hónapos késedelmet úgy próbálta enyhíteni, hogy a júliusban munkavállalója elé tett munkaszerződést márciusi keltezéssel kívánta aláíratni. Többek között ez is visszautasítási ok volt a munkavállaló részéről. Ezt ex officio, már hivatalból kellett volna észlelnie a Kúriának, és a mérlegeléskor legalább ennyit a munkavállalói oldal „serpenyőjébe” tenni, azonban a visszádatumozás tényéről egy szót sem ejtett a Kúria. Ez alapján jogosan vetődik fel a kérdés: mennyire bízhat az ember az alperes által vezetett közhiteles nyilvántartásokban vagy mennyire igazak az általa kiadott okiratok például egy munkajogviszony tartamának igazolása esetén. (jogsabálysértés)
- A fenti felsoroláshoz még hozzáadódnak az I. – V. fejezetekben kibontott alaptörvényellenes és jogsabálysértő tények, amelyek részletesen indoklásra kerültek ott. E döntéseket tartalmilag nem kívánjuk itt megismételni, csupán felsorolás szinten azokat megemlíteni. (hátrányos megkülönböztetés, önrendelkezési jog korlátozása; munkához való jog sérelme és állampolgári kötelezettség ellehetetlenítése, emberi méltóság sérelme, törvény előtti egyenlőség figyelmen kívül hagyása, együttműködési kötelezettség elmulasztása; tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérelme, ezen belül az indokolt bírói döntéshez fűződő jog, jogorvoslati jog hiánya, a kielégítő tájékoztatás hiánya, téves jogsabály alkalmazása következtében előidézett többszörös alapjog-sérelem, továbbá a felülmérlegelés tilalma.)
- 14) Mindenesetre tény, hogy a Kúria ezeket is az alperes-munkáltató javára ítélte. Az indítványozó álláspontja szerint ez a bírói döntés ténybelileg nincs racionálisan megalapozva és a döntést alátámasztó jogi érvelés sok esetben elmaradt (pld. a védett kor vagy a visszádatumozás figyelmen kívül hagyása) vagy olyan súlyos, nyilvánvaló hibában szenved, amely már-már a döntés önkényessége jelének tekinthető.

A fentiekben felsorolt sérelmek mind a munkáltatói oldal javára íródtak a Kúria ítéletében. A mérleg munkavállalói oldala azonban üres maradt. Oda nem került semmi, ami ellensúlyozhatná a munkaadói oldal túlsúlyát. Így a Kúria épületében Justitia mérlege féloldalasan áll és szemléletesen mutatja a döntés minőségét.

A Pp. 206. § szerint a bíróság a mérlegelési tevékenysége során nemcsak a bizonyítékokat, hanem a bizonyítékok mellett például a fél perbeli magatartását is mérlegelési körbe vonja. Érthetetlen például, miért került beszámításra az alperes javára, hogy az interneten meghirdetett állások létezését sokáig tagadta és csak fokozatokban ismerte el azok valódiságát, de ezt is csak a felperes által becsatolt bizonyíték alapján.

Pp. 206. § (1) A bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

(2) A per adataival egybevetett mérlegelés alapján a bíróság azt is meggyőződése szerint ítéli meg, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, ha a személyes megjelenésre idézett fél nem jelent meg, vagy a fél vagy képviselője valamely felhívásnak nem tett eleget, a hozzá intézett kérdésre nem felelt, vagy kijelentette, hogy valamely tény valóságáról nincs tudomása, vagy arra nem emlékszik.

(3) A bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

Az indítványozó tisztában van azzal, hogy az Alaptörvény R. cikk (1)-(3) bekezdése nem az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogait tartalmazza, hanem az Alaptörvény primátusára, értelmezésére és – a jogszabályokkal együtt – mindenkre kötelező voltára vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket, mint ahogy erre az Alkotmánybíróság korábban már többször rámutatott. Éppen ezért nem is jelöli meg hivatkozási alapként, azonban lényegesnek tartjuk megemlíteni.

Úgyszintén nem jelöljük meg hivatkozási alapként az Alaptörvény 28. cikkét, amely a bíróságok számára fogalmazza meg, hogy a jogszabályokat az Alaptörvénynek megfelelően, a józanésznek és a közjónak megfelelő tartalommal értelmezzék. Ebben a körben minimum elvárás, hogy a rendes bíróságok ne hagyják figyelmen kívül a jogszabályok szövegét és értelmezését ne vezessen alkotmányellenes eredményre.

Hivatkozási alapnak azonban meg kell jelölni az Alaptörvény XXVIII. cikkét, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-át és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3. §-át valamint a 7/2013.(III.1.) Ab határozat indokolását [33], amelyben a szinte alaphatározatnak tekinthető értelmezés szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az indokolt bírói döntéshez való jogot is. Ennek a jogosultságnak a tartalmát és terjedelmét a testület Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatában kimunkált standardoknak megfelelően jelölte ki, azaz a strasbourgi jogértelmezést tartotta irányadónak.

A bírói indokolás legnyilvánvalóbb és elsődleges funkciója, hogy a felek számára meggyőzően bizonyítsa az adott ítélet szakmai megalapozottságát és bármiféle önkényességtől való mentességét. A bíróságok működésük során ugyanúgy, sőt deklaráltan, a jogszabályok alá vannak rendelve, mint bármely más szervezet vagy személy.

IV./a)

Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírói eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik.

vonatkozó jogszabályok

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Pp. 221. § (1) Az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a

jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

(2) A jogról való lemondás, illetőleg a jog elismerése alapján hozott ítélet indokolásában a tényállás rövid leírása mellett csak a lemondásra, illetőleg az elismerésre kell utalni. Az eljárás folyamán hozott határozatokat csak annyiban kell megindokolni, amennyiben azok csak az ítélet elleni fellebbezésben támadhatók meg.

(3) Ha az ügy ténybeli és jogi megítélése egyszerű, az ítélet indokolásának csak a megállapított tényállás rövid leírását kell tartalmaznia, valamint – utalásként – az alkalmazott jogszabályokat kell feltüntetnie.

(4) Ha a felek ahhoz hozzájárulnak, az ítélet indokolásának csak a (3) bekezdésben foglaltakat kell tartalmaznia.

(5) A (3) bekezdésben foglaltak az irányadók abban az esetben is, ha a fellebbezésre jogosultak e jogukról valamennyien lemondtak.

Konkrét esetben az előzőeket követve nehéz – ad absurdum lehetetlen – a Kúria sérelmezett döntését ennek a gondolatmenetnek megfeleltetni. Az indítványozó álláspontja szerint „nem fér bele” a tisztességes bírósági eljárás fogalmába, hogy a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a

- sorozatos és szerteágazó munkáltatói jogsértéseket ne vegye figyelembe, vagy ha igen, akkor ezeket a munkavállaló hátrányára mérlegelje;
- tévesen minősítsen tényállást vagy pontatlanul idézzon jogszabályokat, különösen, ha az volt az ok-okozati összefüggés egyik alapja;
- meg nem történt dolgot mérlegeljen a munkavállaló hátrányára; (állítólagosan kormányzati szolgálati jogviszonyt szeretett volna)
- az ügyben okiratokkal igazolhatóan egyértelműen megjelenő releváns munkajogi jogszabálysértéseket egyáltalán ne tegye a döntési mérlegelési pont részévé.

Az indokolási kötelezettség közvetlen kapcsolatban van a tisztességes bírói eljáráshoz való alkotmányos alapjoggal. Az indítványozó álláspontja szerint ez nem csupán a jogállami követelményeknek megfelelő eljárási szabályok maradéktalan betartásának terhére rója a bíróságokra, hanem azt is, hogy ezek a szabályok megfelelő hatékonysággal érvényesüljenek. Ezért nem csupán az lehet alkotmányosértő, ha az eljáró bírónak felróható okból teljesen hiányzik az indokolás, hanem az is, ha az indokolás csupán formális, túl sematikus vagy nagyon általános: a felek nem tudják meg belőle, hogy melyek voltak a döntés melletti jogi érvek.

Az alkotmánybírói gyakorlat alapján az indokolt bírói döntéshez való jog azt az általános elvárást fogalmazza meg, hogy „a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.” 7/2013. (III. 1.) AB határozat, ABH 2013, 293, 307.

Az indokolási kötelezettség a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti; a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben megfogalmazza azt a minimális elvárást, hogy a felek észrevételeit megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. [3007/2016. (I.25.) AB határozat].

A bíróságok indokolási kötelezettségét előíró Pp. 221. §-ának megsértése már önmagában alaptörvény-ellenességre vezet. Erre példa a 3/2015. (II. 2.) AB határozat (ABH 2015, 83.), amelyben a testület azért semmisítette meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

ítéletét, mert a bíróság az ügygel összefüggésben felmerülő „alkotmányossági szempontokat egyáltalán nem mérlegelte”

Ezek alapján minimális követelménynek látszik, hogy a bíróságoknak az ítéleti indokolásban legalább azokra a releváns, érdemi és komolyan vehető érvekre reagálniuk kell, melyeket az eljárás szereplői a bíróság elé terjesztettek. A „reagálás” egyrészt azt jelenti, hogy a bíróságnak mérlegelnie kell a felek érveit, másrészt pedig indokolnia kell a mérlegelés eredményét. Ezzel szemben a **Kúria a felperes érveit nem mérlegelte, nem adott számot ítéletében arról, hogy miért hagyta figyelmen kívül indokait, illetve miért fogadta el lényegében kritika nélkül az alperes álláspontját.**

A felperes és az alperes munkáltató között közel öt évig tartott az eljárás, amely érthetetlen módon három szinte egyező - csak az összecszerűség vonatkozásában minimálisan eltérő – döntés után a felperes keresetének megfelelően döntött a bíróság. A Kúria, mint végső jogorvoslati fórum mégis mérőben ellentétes döntést hozott. A Kúria döntése mindösszesen 8 oldal hosszúságú, amelyből az indokolás mindössze másfél oldal. Öt évnyi peres iratanyag és három, szinte egyező bírósági ítéletet követően a Kúria mérőben eltérő álláspontját mindösszesen másfél oldalban fejt ki a peresztes felperes/indítványozó részére. Így szinte lehetetlen megérteni a Kúria álláspontját és döntésének jogi indokait, hiszen az indokolás rövidsége mellett az alig tartalmaz jogszabályi hivatkozást is, amellyel megalapozná a döntését. A magyar bírósági hierarchia legtetjén álló bíróság látta egyedül úgy, hogy a felperes keresete nem volt megalapozott, egyik alsóbb bíróság sem jutott még csak hasonló álláspontra sem eljárásaik során.

A fentiekben kifejtett indokok alapján **kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírói eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkező indokolt bírói döntéshez való jog sérelmét okozta az indítványozó számára, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.**

IV./b)

Az indítványozó által nehezményezett másik alapjogi sérelem **a jogorvoslathoz való jog hiánya**, ami szintén az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírói eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik.

vonatkozó jogszabályok

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény

27. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) Jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,

a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,

b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy

c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 82. § (3) Az ügyész, állami szerv, valamint a per megindítására, illetőleg az abban való fellépésre külön jogszabállyal feljogosított más személy vagy szervezet és a perben érvényesített igény jogosultja közül a megítélt perköltség azt illeti meg, akinél a költségek felmerültek. Pervesztesség esetében a költségek megfizetésére általában azt kell kötelezni, aki a pert megindította. Ha azonban a pert megindítónak és a perben érvényesített igény jogosultjának eljárási cselekményei nem voltak összhangban, a költség megfizetésére azt kell kötelezni, akinek a perbeli cselekménye folytán a költség felmerült.

Az előbbieken részletezettek alapján a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10094/2021/4. számon meghozta ítéletét. A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Az Ítélet rendelkező része így szól: A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.308/2020/8 számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Törvényszék 5.M.70.109/2020/9. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.200.000 (egymilliókettőszázezer) forint együttes elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint külön felhívásra a magyar államnak 1.065.600 (egymillióhatvanötezer) forint eljárási-, 1.420.800 (egymilliónégy százhuszszáznyolcszáz) forint fellebbezési és 1.776.000 (egymillióhétszázhetvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Az ítélet záró része így rendelkezik: A pereszes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes együttes elsőfokú, másodfokú és a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségét, továbbá a 6/1986. (VI.21. IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az eljárási, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket, melynek mértékét a Kúria az illetékről szóló 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bekezdés a) pontja, 46. § (1) bekezdése és az 50. § (1) bekezdése szerint állapította meg. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati lehetőséget a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja kizárja.

Az indítványozó hiányolja az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati lehetőségét, ezért az Alkotmánybírósághoz fordul az Abtv. 27. §-a által biztosított lehetőséget kihasználva ugyanis - **számára nincs jogorvoslati lehetőség biztosítva és alapjog-sérelem érte.** A per során háromszor fellebbezett az alperes/munkáltató (elsőfokú, megismételt elsőfokú, másodfokú ítélet ellen) és ő indította a felülvizsgálati kérelmet is. Az öt éve tartó eljárásban az indítványozó/ felperes szinte mindvégig csak ellenkérelmeket adott be, amelyekben cáfolta a munkáltatója által kitalált állításokat.

- Az indítványozó méltánytalannak tartja, hogy jelen esetben is a Kúria a peresztessel fizetteti meg ezt a hatalmas összeget, ami egyébként a munkáltató mulasztásából és szerteágazó jogsértéséből eredt.

- A Kúria ítéletében további méltánytalanságot kiváltó ok, hogy a Pp. 82. § (3) bekezdés szerinti általános szabályt alkalmazza a bíróság, miszerint „a peresztesség esetén a

költségek megfizetésére általában azt kell kötelezni, aki a pert megindította”, de figyelmen kívül hagyta ennek a bekezdésnek a második fordulát: ” Ha azonban a pert megindítónak és a perben érvényesített igény jogosultjának eljárási cselekményei nem voltak összhangban, a költség megfizetésére azt kell kötelezni, akinek a perbeli cselekménye folytán a költség felmerült.” – Ez azonban az alperes volt!

- Mindezek mellett az indítványozó azt is kétségbe vonja, hogy az alperesnél bármilyen költség felmerült volna, hiszen a jogi képviselőt az alperes jogi főosztályának munkatársai, később osztályvezetője látta el kormánytisztviselői munkakörben, munkaidőben, havi bérezésért. A felmerült illetékek pedig az alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam terhén maradtak.

Pp. 82. § (3) Az ügyész, állami szerv, valamint a per megindítására, illetőleg az abban való fellépésre külön jogszabállyal feljogosított más személy vagy szervezet és a perben érvényesített igény jogosultja közül a megítélt perköltség azt illeti meg, akinél a költségek felmerültek. Pervesztesség esetében a költségek megfizetésére általában azt kell kötelezni, aki a pert megindította. Ha azonban a pert megindítónak és a perben érvényesített igény jogosultjának eljárási cselekményei nem voltak összhangban, a költség megfizetésére azt kell kötelezni, akinek a perbeli cselekménye folytán a költség felmerült.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog, mint alkotmányos alapjog az érdemi határozatok tekintetében, a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. A jogorvoslathoz való jog Alaptörvényben való garantálása azonban csak a rendes jogorvoslatra vonatkozik, ezáltal az indítványozónak csak egyetlen lehetősége maradt elpanaszolni sérelmét, és ez az alkotmányjogi panasz jogintézménye.

A fentiekben kifejtett indokok alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírói eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkező, a (7) bekezdésben deklarált jogorvoslathoz való jogot is sérti, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

IV./c)

Kielégítő tájékoztatáshoz való jog hiánya

vonatkozó jogszabály

Pp. 84. § (1) *Azt a természetes személy felet (ideértve a beavatkozót is), aki jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a perköltséget fedezni nem tudja, jogai érvényesítésének megkönnyítése végett – kérelmére – részleges vagy teljes költségmentesség illeti meg. A költségmentesség az alábbi kedvezményeket jelenti:*

a) illetékmentesség;

b) mentesség az eljárás során felmerülő költségek (tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsi díj, pártfogó ügyvéd díja, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.) előlegezése és – ha e törvény másként nem rendelkezik – megfizetése alól;

c) mentesség a perköltség-biztosíték letétele alól;

d) pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezése iránti igény, ha azt törvény lehetővé teszi.

(2) A fél nem részesíthető költségmentességben, ha azt külön törvény kizárja. A fél számára teljes költségmentesség kivételesen és csak akkor engedélyezhető, ha a várható perköltség összege a rendelkezésre álló adatok alapján előreláthatólag lehetetlenné teszi a bírósághoz fordulást.

(3) A teljes költségmentesség az (1) bekezdésében meghatározott valamennyi költségre, a részleges költségmentesség pedig a költségek meghatározott hányadára, vagy tétélesen meghatározott költségekre vonatkozik. Ha a fél részleges költségmentességben részesül, a mentességgel nem érintett költségekre megilleti a költségfeljegyzés joga.

(4) Az (1) bekezdés b) pontja alá eső azon költségeket, amelyeknek előlegezése alól a költségmentességben részesülő fél mentesül, az állam előlegezi, kivéve az ügygondnoki díjat. Az ügygondnoki díj megfizetésére – a perköltségek viselésére vonatkozó általános szabályok figyelembevételével és a költségmentesség teljes vagy részleges jellegétől függetlenül – a pervesztes felet akkor is kötelezni kell, ha költségmentességben részesül.

Az indítványozó álláspontja szerint Alaptörvény-ellenesnek minősíthető a tisztességes bírói eljáráshoz való jogon belül, hogy a Kúria az ítéletben nem tájékoztatja a pervesztes felet a Pp. 84. §-ban biztosított költségkedvezményekről, részletfizetési lehetőségekről legalább annyiban, hogy utalhatott volna erre a lehetőségre, különösen úgy hogy a pervesztes a munkavállaló nyugdíjas magánszemély lett.

A tájékoztatási kötelezettség, mint védendő alapérték az Alkotmánybíróság 3165/2021. (IV.30.) bírói döntés megsemmisítéséről szóló határozatának figyelembevételével a PTK. 1:42. § (2) bekezdésén keresztül az Alaptörvény II. cikkben biztosított emberi méltósághoz való alapjogon keresztül határozható meg:

[42] 2.1. A hatályos Ptk. – hasonlóan régi Ptk.-hoz – általános jelleggel védi a személyiségi jogokat (Második Könyv Harmadik része 2:42. §– 2:54. §). Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a Ptk. 2:42. § egy olyan generálklauzulát tartalmaz, amely alapján valamennyi személyiségi jog – így a nem nevesítettek is – védelem alatt állnak. A fentieket úgy kell érteni, hogy a jövőben akár újabb személyiségi jogok is keletkezhetnek, amelyekre a jogi védelem automatikusan ki fog terjedni. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a Ptk.-ban szabályozott jogvédelmi eszközök igénybevételére a nem nevesített személyiségi jogok esetén is mód nyílik. A fenti generálklauzulát erősíti az, hogy azt – eltérően a régi Ptk.-tól – már nem követi közvetlenül példálózó jellegű felsorolás arról, hogy milyen magatartások sérthetik a személyiségi jogokat. További újdonság a régi Ptk.-hoz képest, hogy a Ptk. a személyiségi jogokat az emberi méltóságból eredezteti [Ptk. 2:42. § (2) bekezdés]

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény a személyiségi jogok körében az alábbiakat írja elő:

2:42. § [A személyiségi jogok általános védelme]

(1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.

(2) Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

(3) Nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult.

2:43. § [Nevesített személyiségi jogok]

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

a) az élet, a testi épség és az egészség megsértése;

- b) a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése;
- c) a személy hátrányos megkülönböztetése;
- d) a becsület és a jóhírnév megsértése;
- e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése;
- f) a névviseléshez való jog megsértése;
- g) a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

Alaptörvény II. cikk garantálja az emberi méltóság sérthetetlenségét azzal a deklarációval, hogy „Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg”. Ezek az alapjogok külön-külön is védendő értékek. Az Alkotmánybíróság már sokszor kibontotta ennek tartalmát. Az emberi méltóság minden tárgyi jog megalkotásánál és alkalmazásánál a legfőbb alkotmányos vezérlő elv, az alkotmányos alapjogok, értékek és kötelezettségek rendszerének a tényleges alapja. Az alapjogoknak anyagi tartalma van, és ez a tartalom az emberi méltóságból ered. Az egyes alapjogokat kifejezetten az emberi méltósággal, mint »anyajoggal« összefüggésben, azzal együtt, arra tekintettel kell értelmezni.” 37/2011. (V. 10.) AB határozat, ABH 2011, 225, 244

„Az emberi méltósághoz való jog nem pusztán alapelv, és nem is csak mérlegelés tárgyát képező jogelv, hanem egy különleges, absztrakt és korlátozhatatlan alapjog. A különlegessége a védett értékből fakad, az emberi méltóságból, amely a maga teljességében nem szabályozható. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a jog ennek az értéknek a tiszteletét és védelmét előírja és a jog eszközeivel meghatározható tartalmi elemeinek védelmét a konkrét személyek számára a gyakorlatban is biztosítsa.” (dr. Zakariás Kinga Rita, Doktori értekezés Bp. 2017 PPKE JÁK)

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes bírói eljáráshoz való jog megsértését eredményezte azzal, hogy megsértette a rá vonatkozó tájékoztatási kötelezettséget. Ezáltal az indítványozó emberi méltóságának sérelmén keresztül sérült a megfelelő tájékozódáshoz való joga. Egyúttal kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

IV./d)

Téves jogszabályi hivatkozás

Vonatkozó jogszabályok:

Alaptörvény XXVIII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Alaptörvény 24. cikk

- (1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.
- (2) Az Alkotmánybíróság
 - a) az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából megvizsgálja az elfogadott, de ki nem hirdetett törvényeket;

- b) bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;
- c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;
- d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;
- e) a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját;
- f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;
- g) az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

(3) Az Alkotmánybíróság

- a) a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;
 - b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést;
 - c) a (2) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;
- illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezményt állapít meg.
- (4) Az Alkotmánybíróság a jogszabály felülvizsgáltni nem kért rendelkezését csak abban az esetben vizsgálhatja, illetve semmisítheti meg, ha az a felülvizsgáltni kért jogszabályi rendelkezéssel szoros tartalmi összefüggésben áll.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.)

27. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) Jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,

a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,

b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy

c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.

(3) Közhatalmat gyakorló indítványozó esetén vizsgálni kell, hogy a panaszában megjelölt, Alaptörvényben biztosított jog megilleti-e.

A polgári perendtartásról szóló 1952. évi III. törvény

275. § (1) A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt.

(2) A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

(3) Ha a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, vagy olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt, a Kúria a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

(4) Ha a határozat – a (3) bekezdésben foglalt eljárási szabály megsértésének kivételével – jogszabályt sért, a Kúria a jogerős határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és ha a döntéshez szükséges tények megállapíthatók, helyette, illetve az első fokú határozat helyett a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hoz, egyébként az ügyben eljárt első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

(5) Ha a Kúria az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat ad. Ebben az esetben csak a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét állapítja meg, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

(6) Ha a Kúria a másodfokú bíróságot utasítja új eljárásra, határozatát a másodfokú bíróság, egyébként pedig az elsőfokú bíróság közli a felekkel, és intézkedik – a határozathoz képest – a végrehajtásnak vagy a végrehajtás felfüggesztésének megszüntetése, illetve korlátozása iránt.

(7) Új eljárásra utasítás esetében a tárgyalás a Kúria határozatának ismertetésével kezdődik; a bíróság a továbbiakban a reá nézve irányadó szabályok szerint folytatja le az eljárást.

A Kúria lényeges eljárási hibát vétett azzal, hogy a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján ítélte meg az esetet, ugyanis a (4) bekezdés arra vonatkozik, hogy ha a jogerős határozat jogszabályt sértene, akkor kellene egy új, a jogszabályoknak megfelelő határozatot hoznia. Jelen esetben azonban nem történt jogszabálysértés az első-, és másodfokú bíróságok részéről. Ezzel szemben viszont éppen a Kúria nem vette figyelembe azokat a jogszabálysértéseket, amelyek korábban már részletezésre kerültek e fejezetben „Justitia féloldalas mérlegének” bemutatásakor. A nem adekvát jogszabály alkalmazásával tulajdonképpen a Kúria „aktiválta” a munkáltató által elkövetett, előzőekben kibontott összes alapjog-sérelmet (hátrányos megkülönböztetés, önrendelkezési jog korlátozása; munkához való jog sérelme és állampolgári kötelezettség ellehetetlenítése, emberi méltóság sérelme, törvény előtti egyenlőség figyelmen kívül hagyása, együttműködési kötelezettség elmulasztása) és még néhányat hozzá tett, (tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérelme, ezen belül az indokolt bírói döntéshez fűződő jog, jogorvoslati jog hiánya, a kielégítő tájékoztatás hiánya és a következőkben kifejtésre kerülő felülmérlegelés tilalma) ezáltal így Alaptörvény-ellenessé vált a konkrét ítéletet.

Az indítványozó álláspontja szerint **az esetre illő helyes hivatkozás a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése** lett volna, ugyanis az alperes által felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelelt és nem történt semmilyen eljárási szabálysértés, így az ügy érdemi elbírálását semmi nem veszélyeztette. A (3) bekezdés szerint ezt a határozatot a Kúriának hatályában fenn kellett volna tartania.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes bírói eljáráshoz való jog megsértését eredményezte azzal, hogy nem a megfelelő jogszabályhely alkalmazása alapján ítélte meg az előtte fekvő ügyet és ezáltal

lényeges eljárási hibát vétett. Egyúttal kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

V. fejezet

felülmérlegelés tilalma

Az Alkotmánybíróság egyik korábbi állásfoglalása alapján az ilyen és ehhez hasonló problémák gyökere a **közvetlenség nem kodifikált**, az eljárásjogi szabályokból levezetett elv tartalmában gyökerezik. Ez abból a feltevésből indul ki, hogy az(ok) a bíró(k) tudja(k) a leghelyesebben mérlegeléssel megállapítani egy bizonyíték bizonyító erejét, akik(k) a bizonyítékokat – rendszerint személyesen a tárgyaláson – közvetlenül megvizsgálta(k).

A kodifikációból kimaradt eljárásjogi alapelv tekintetében szükségesnek látszik egy rövid perjogtörténeti áttekintés, ugyanis a hivatkozni kívánt jogelvet – a közvetlenség követelményét – nem találjuk a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben. A múlt évezredben azonban nevesítve volt és különös jelentőséggel bírt.

A continuitást az *Alaptörvény Nemzeti Hitvallásából* idézett kinyilatkoztatásai adják.

„Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.”

„Büszkék vagyunk az országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért küzdő őseinkre.”

„Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.”

„Valljuk, hogy a történeti alkotmányunkban gyökerező önazonosságunk védelmezése az állam alapvető kötelessége.”

„Alaptörvényünk jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.”

Tehát ha az Alaptörvény idézett kinyilatkoztatásait nézzük, ugyanezt a jogfolytonosságot kell feltételeznünk a hiányzó alapelv alkalmazásakor is, ami egyébként a büntetőjog és annak eljárási joga körül fejlődött sokáig. Jogtörténeti tanulmányok mutatják, hogy már Szent István király uralkodásának időszakától meg vannak a közvetlenség elvi gyökerei, és az Árpád-házi királyok perjoga is a tárgyalás nyilvánossága, közvetlenség és szóbeliség elvei szerint zajlott. De megtalálható Werbőczy Hármaskönyvében is, és mint szokásjog 1848-ig jelentős hatással volt a magyar jogalkalmazásra.

„Arra pedig, hogy az ítélet az igazság cselekvése legyen háromféle dolog szükséges. Először, hogy az igazságra való hajlandóságból; másodsor, a bíró hatalmából és joghatóságából származzék; harmadszor, hogy az ész józan megfontolásának kifolyása legyen. Mert ha az ítélet akár az egyenes igazsággal ellenkezik, akár olyanoktól ered, a kiknek ítélő hatalmuk nincsen; akár pedig a józan megfontolást nélkülözi, akkor nem helyes, hanem hibás és tiltott ítéletnek tartjuk.” (Werbőczy István Hármaskönyve, Előbeszéd 14. cím (A M. Tud. Akadémia által gondozott harmadik kiadás, Budapest, 1894.)

A közvetlenségi elv alkalmazása megtalálható a Csemegi-Kódexben is: „Minden garancia között, melyet a bűnvádi eljárás nyújtani képes, a legelső és a legföltétlenebb a közvetlenség.”

A történeti folyamatosság a polgári perrendtartásról szóló 1911:1. tc-ben is megjelenik, ami 792 §-ban foglalta össze a polgári perjog normáit és 1915 január 1-én lépett hatályba. Főbb alapelvei között deklaráltan megtalálható a közvetlenségi elv is. Több módosítás után az 1952. évi III. tv. (Pp.) helyezte hatályon kívül. Ezzel azonban nem szűnt meg a közvetlenségi elv alkalmazása, az elv rendszeresen felbukkan, mint evidencia az ítélkezésben. Szinte napjainkig ott rejtőzködik az igazságszolgáltatás folyamatában, a bizonyítékok mérlegelésében az alsóbb bírói fórumokon.

Tartalmát tekintve: elengedhetetlen a felek személyes, közvetlen jelenléte a tárgyaláson; ott szóban is elő kell adni sérelmeiket; a bíró kérdéseire válaszolni kell; szóban közvetlenül meg lehet cáfolni a másik fél állításait, ezzel kialakul egy bizonyos „felelés” a felek között. Az eljáró bíró mindeközben figyeli a felek viselkedését, metakommunikációját, hangulatváltozásait, reakcióit és ebből is következtetéseket von le a felek igazmondását illetően. A felek, mint személyi és tárgyi bizonyítékok a bíróság érzéki észlelete alá esnek, így a bíróság a releváns tényekkel közvetlen érintkezésbe kerül. A közvetlenség folytán lehetőség adódik a bíróság számára, hogy az aktuális igazságról közvetlen meggyőződést szerezzen, és az okirati bizonyítékok mellett a felek reakcióit is meggyőződése szerint értékelje. Így például a bizonyítékok mellett a fél magatartását is mérlegelési körbe vonja.

Tulajdonképpen a *bizonyítás eredményének mérlegelése körében a Pp. 206. § (1) és (2) bekezdése is erről szól.*

206. § (1) A bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

(2) A per adataival egybevetett mérlegelés alapján a bíróság azt is meggyőződése szerint ítéli meg, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, ha a személyes megjelenésre idézett fél nem jelent meg, vagy a fél vagy képviselője valamely felhívásnak nem tett eleget, a hozzá intézett kérdésre nem felelt, vagy kijelentette, hogy valamely tény valóságáról nincs tudomása, vagy arra nem emlékszik.

A közvetlenség elve tehát – kiegészítve a hozzá szorosan kapcsolódó szóbeliséggel – változatlanul az egyik legfontosabb tárgyalási, mérlegelési alapelv. Másik dimenziója a közvetlenségnek az időtényező: minél közelebb van időben az esethez a bíróság, annál reálisabban tudja megítélni az ügyet. Az idő múlásával már feledésbe merülnek tények, elhalványulnak bizonyítékok. Ezekből egyértelműen következik, hogy leginkább az elsőfokú bíróság eljárása során tud érvényesülni a közvetlenség, itt tudja a legjobban segíteni a bíróság munkáját az alapelv. Minél magasabb fórumra kerül az ügy, annál távolabb kerül időben és tényekben az esettől az eljáró bíróság és annál nehezebben tudja értelmezni az előtte (csak dossziében) fekvő ügyet. Ha ehhez még valamiféle rutin-hozzáállás vagy felületesség párosul, akkor születnek meg az olyan ítéletek, amelyek nem felelnek meg az alkotmányossági előírásoknak, korábbi önmagával szembe mennek vagy súlyos eljárási szabálysértésbe torkolnak, egyszerűen: alaptörvényellenesek.

Jogsértésre hivatkozva kérte az alperes a Kúriától a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság jogerős ítéletének felülvizsgálatát. A felülvizsgálati kérelemben az alperes/munkáltató álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését, a 253. § (2) bekezdését, az Mt. 6. § (1) bekezdését, a 66. § (4) – (5) bekezdését, továbbá a Kttv. 8. § (1) és a 193. § (5) bekezdését azzal a megjegyzéssel, hogy a másodfokú bíróság nem vagy nem megfelelően

mérlegelte a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat, ezért a határozat iratellenes és jogszabálysértő. (Kúria ítéletének [22] pontja)

Az alperes által felsorolt jogszabályok alapján a tényállás értelmezését az alperes kérésére a Kúria újra mérlegelte (felülmérlegelte) és így jutott a korábban eljáró bíróságok döntésével ellentétes eredményre.

A Következőkben azt szeretné szemléltetni az indítványozó, hogy az alperes által megjelölt jogszabályhelyek közül nem maradt ki egyik sem az előző bíróságok mérlegeléséből.

Az alperes által felhívott jogszabályok:

Pp. 221. § (1) Az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az 1.Mf.31.308/2020/8. sz. jogerős ítéletének [58], [59], [73], [74], [75], [76] pontjai szólnak erről.

Pp. 253. § (2) Ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a másodfokú bíróság ezt helybenhagyja, ellenkező esetben az elsőfokú bíróság ítéletét egészben vagy részben megváltoztatja, illetőleg közbenső ítéletet vagy részítéletet hoz.

A másodfokú bíróság is ezt tette és a jogszabályhelynek megfelelően járt el: mérlegelt és először hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet egyben újabb tárgyalásra, újabb határozat hozatalára utasította az elsőfokú bíróságot. A kitanításnak megfelelően a megismételt elsőfokú eljárásban a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 5.M.70.109./2020/9. szám alatt hozott ítéletet, amelyben ismét megállapította a felperes munkaviszonyának jogellenes megszüntetését. Megállapította, hogy az alperes fellebbezése nem alapos (indokolás [58]) és azt, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, a bizonyítási eljárást teljeskörűen lefolytatta, az érdemi döntésével is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. (Törvényszéki jogerős ítélet [59] pontja)

Mt. 6. § (1) A munkaszerződés teljesítése során – kivéve, ha törvény eltérő követelményt ír elő – úgy kell eljárni, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat. A másik fél felróható magatartására hivatkozhat az is, aki maga felróhatóan járt el.

Mérlegelés után ezt is elbírált a másodfok. Ítélet [66], [68], [69] pontban foglaltak szerint.

Mt. 66. § (4) A munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül a munkavállaló munkaviszonyával kapcsolatos magatartásával indokolt felmondással a 78. § (1) bekezdésében meghatározott okból szüntetheti meg.

A hatályon kívül helyezett jogerős ítélet [37], [61], [62] pontjában indokoltak szerint ezt is elbírált a másodfokú bíróság.

Mt. 66. § (5) A (4) bekezdésben meghatározott munkavállaló munkaviszonya a munkavállaló képességével vagy a munkáltató működésével összefüggő okból akkor szüntethető meg, ha a munkáltatónál a 45. § (3) bekezdése szerinti munkahelyen nincs a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges képességnek, végzettségnek, gyakorlatnak megfelelő betöltetlen másik munkakör vagy a munkavállaló az e munkakörben való foglalkoztatásra irányuló ajánlatot elutasítja.

A hatályon kívül helyezett ítélet [62], [70], [71] pontja szól erről.

Kttv. 8. § (1) A közigazgatási szerv közhatalmi, irányítási, ellenőrzési és felügyeleti hatáskörének gyakorlásával közvetlenül összefüggő, valamint ügyviteli feladat ellátására kizárólag kormányzati szolgálati, illetve közszolgálati jogviszony létesíthető. A közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszter a közbeszerzések felügyeletével kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős és az azt támogató foglalkoztatottak munkaszerződés keretében történő alkalmazását engedélyezheti.

A hatályon kívül helyezett ítélet [33], [72] pontjában kerültek mérlegelésre.

Kttv. 193. (5) Ha a kormányzati szolgálati jogviszonyt nem az (1) bekezdésben foglalt módon szüntették meg jogellenesen, a kormányzati szolgálati jogviszony a megszüntetésről szóló jognyilatkozat szerinti időpontban megszűnik, de a kormánytisztviselő részére – az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése alapján – legalább két, legfeljebb huszonnégy havi illetményének megfelelő átalány-kártérítést kell fizetni.

Az ítélet [37] pontja erről szól.

Mindezekből egyértelműen látszik, hogy a felhívott jogszabályok a rendes bírói eljárásban – első és másodfokon egyaránt – már értékelésre, ütköztetésre, mérlegelésre kerültek és éppen ezek eredményeként született meg a jogerős ítélet, amit most a Kúria megváltoztatott korábbi saját magának is ellentmondva: „A bizonyítékok okszerű mérlegelése felülvizsgálattal nem támadható. A Kúria következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt, eltérő értékelésére (ún. felülmérlegelésre) nem kerülhet sor.” (BH 2012.179.)

Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésével anélkül jutott a jogerős ítélettől eltérő jogi álláspontra, hogy sem iratellenességet, sem pedig kirívóan okszerűtlen, vagy logikátlan bizonyítékmérlegelést nem állapított meg, vagyis jogszerűtlenül törte át a jogerőt.

Az Alkotmánybíróság egy friss döntésében egyértelműen kimondta, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét jelenti, ha a Kúria érdemben vizsgálja felül a jogerős határozatot és ezzel megváltoztatja az ügy kimenetelét, különösen, ha az ügy érdemére kiható kérdésben dönt.

A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesülnie kell a felülmérlegelés tilalmának. Ez azt jelenti, hogy nincs helye a bizonyítékok ismételt értékelésének és egybevetésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes vagy ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival. Ezekből most egyik sem valósult meg.

Az indítványozó szerint a Kúria indokolása iratellenes, mert az alsóbb fokú bíróságok okiratokon alapuló érvelését figyelmen kívül hagyta, ennek okát nem indokolta; Csak az alperes által megjelölt bizonyítékoknak (kijelentéseknek) a tartalmát vizsgálta vagy vizsgálat nélkül fogadta el, és felülírta a már megállapított tényállást. Az indítványozó álláspontja szerint ezzel a Kúria megsértette a kiszámíthatóság, előreláthatóság, végső soron a jogbiztonság követelményét is. Az indítványozó szerint az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. Így az indítványozó szerint a Kúria nem végzett tényleges felülvizsgálatot, kizárólag az alperes felülvizsgálati kérelmében előadottakat fogadta el, ezáltal okszerűtlen következtetést vont le.

Az indítványozó álláspontja szerint semmilyen olyan anyagi vagy eljárási szabálysértés nem történt, amelyekre a felülvizsgálati kérelmében az alperes hivatkozott. A bizonyítékok okszerű mérlegelése felülvizsgálattal nem támadható. A ténykérdésekben való döntés pedig ellentétes a jogerő tiszteletben tartásának elvével és az Alaptörvény XXVIII. cikkben megfogalmazott tisztességes bírói eljáráshoz való joggal.

Ezzel a döntésével a Kúria teljes egészében megfordította a per kimenetelét, eredményét, semmibe vette az addigi bíróságok érvrendszerét, döntését, figyelmen kívül hagyta a jogerővel kapcsolatos – évek során folyamatosan hangoztatott – alkotmánybírói döntések lényegét, megsértette az Alaptörvény által szabott értelmezési tartományt és többszörös alapjog-sérelmet okozott az indítványozónak.

30/2014. (IX. 30.) AB határozat:

[76] [...] „Az anyagi igazságosság és a jogbiztonság követelményét a jogerő intézménye hozza összhangba - megint csak a jogbiztonság elsődlegessége alapján. A jogerő intézménye, alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes fellebbezési jogorvoslattal, illetve, hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, s hogy mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható. A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogerős határozat - az eldöntött kérdés személyi és tárgyi keretei között - irányadóvá váljék mind az eljárásban résztvevőkre, mind a később eljáró bíróságra, illetőleg más hatóságra. Ha a jogerő beálltához előírt feltételek teljesültek, akkor annak hatálya a határozat tartalmi helyességétől függetlenül beáll. [...]”

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy nem csak az Alaptörvény szellemébe ütközően lényeges eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy a bizonyítékok ismételt mérlegelését végezte el, hanem azzal is, hogy ezzel megsértette az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírói eljáráshoz való jogát. Ezért kérem, hogy az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Összegezve az indítványozó alkotmányjogi panaszának lényege, hogy a beadvány I. - V. fejezetében leírt kúriai állítások nem felelnek meg az Alkotmánybíróság 3/2015. (II. 2.) AB határozatában kifejtetteknek: „Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás

során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék [...]. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgáster keretein belül azonosítani kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjogi alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie. A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban a jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvényellenes.” (Indokolás [17]–[18])

Nyilatkozatok

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmánybírósági panasszal támadott döntés, azaz a Kúria Mfv.IV.10.094/2021/4. szám alatti ítéletében foglaltak végrehajtását az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggeszteni szíveskedjen. Az Mfv.IV.10.094/2021/4. szám alatti ítéletében foglaltak végrehajtását – jelen indítvány benyújtásával egyidejűleg - az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiumánál is kezdeményeztem.

Az indítványozó jogi képviselő képviseleti jogát a 6. szám alatt mellékletként csatolt meghatalmazás, valamint a Pp. 64. § (1) bekezdése és a 65. § a) pontja alapozza meg.

Az indítványozó közvetlenül érintett a perben, hiszen az eljárás során felperesként vett részt, amely a csatolt iratokból is egyértelműen megállapítható.

Mint indítványozó nyilatkozom, hogy személyes adataim nyilvános közléséhez nem járulok hozzá.

Mellékletek:

- 1. sz. melléklet: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 72.M.2127/2017/37. számú ítélete
- 2. sz. melléklet: Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 7.Kf.650.339/2019/5. számú végzése
- 3. sz. melléklet: Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 5.M.70.109/2020/9. számú ítélete
- 4. sz. melléklet: Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.308/2020/8. számú ítélete
- 5. sz.: melléklet: A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.IV.10.094/2021/4. számú ítélete
- 6. sz. melléklet: Ügyvédi meghatalmazás

Kelt: Budapest, 2022. március 10. napján

Tisztelettel:

indítványozó képviseletében
dr. Bajusz Krisztina Ilona
ügyvéd, munkaügyi szakjogász